

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา

กองทุนหมู่บ้านหนองสะแก

ตำบลพันดุง อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา

นางสาว วันเพ็ญ เทียนทอง

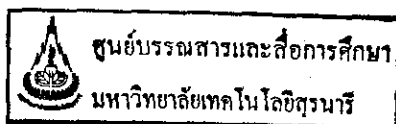


สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต

สาขาเทคโนโลยีการจัดการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ปีการศึกษา 2544



บทคัดย่อ

วันเพ็ญ เทียนทอง : การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา

กองทุนหมู่บ้านหนองสะแก ตำบลพันดุง อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา

อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์ ดร. อาทิตย์ ศรีแก้ว, 155 หน้า

สารนิพนธ์ฉบับนี้มีเนื้อหาเป็นรายงานการประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา กองทุนหมู่บ้านหนองสะแก ทำการเก็บข้อมูลระหว่าง เดือนธันวาคม พ.ศ. 2544 ถึง กันยายน พ.ศ. 2545 โดยใช้กรอบความคิดทางทฤษฎี รูปแบบการประเมิน ซิปป์โมเดล เป็นแนวทางในการประเมิน โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล จากการสัมภาษณ์ สังเกต และจากเอกสาร ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบรายงาน บร. 1 – บร.12 ทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ได้เลือกจากประชากรในชุมชนบ้านหนองสะแก ซึ่งหมู่บ้านหนองสะแกมีครัวเรือนทั้งหมด 69 ครอบครั้ว

ผลการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านพบว่า กองทุนหมู่บ้านหนองสะแกตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม พ.ศ. 2544 มีสมาชิกของกองทุน 59 คน และได้รับเงินจัดสรรโอนเข้าบัญชีกองทุนหมู่บ้าน เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2544 ได้อนุมัติปล่อยให้สมาชิกกู้ 41 ราย เป็นเงิน 657,000.- บาท คิดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ร้อยละ 6 บาทต่อปี การชำระคืนเป็นรายงวดหนึ่งปี ซึ่งการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านหนองสะแก ถือว่าบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านไปได้ในระดับหนึ่ง คือมีการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านขึ้นได้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และมีการปล่อยเงินกู้ให้กับสมาชิก ได้ตรงตามเป้าหมาย แต่ในขั้นของการดำเนินงานของผู้กู้แต่ละรายยังมีการนำเงินกู้นี้ไปใช้ผิดวัตถุประสงค์อยู่ เช่นนำไปชำระหนี้้นอกระบบที่เสียดอกเบี้ยแพง แต่ถึงอย่างไรเงินกองทุนก็ช่วยให้ชาวบ้านลดรายจ่าย จากอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่แพงมาเสียดอกเบี้ยที่ถูกและเงินกองทุนนี้ยังช่วยให้ชาวบ้านมีทุนหมุนเวียนที่จะนำไปประกอบอาชีพที่ตัวเองถนัดและต้องการได้

ภาพรวมของกองทุนหมู่บ้านหนองสะแกมีทั้งปัจจัยด้านบวกและด้านลบ ที่ช่วยส่งเสริมและขัดขวางการเติบโตของกองทุน ซึ่งปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เป็นปัญหาที่ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกัน ค้นหาแนวทางในการดำเนินการแก้ไข เพื่อที่จะทำให้การบริหารงานของกองทุนหมู่บ้านหนองสะแก บรรลุตามวัตถุประสงค์ให้ได้มากที่สุด นำมาซึ่งประโยชน์อันแท้จริงที่จะสร้างให้ชุมชนเป็นชุมชนที่เข้มแข็งมีความยั่งยืน และส่งผลให้ประชาชนของประเทศมีความเข้มแข็งด้วย

สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ

ปีการศึกษา 2544

ลายมือชื่อนักศึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ร่วมปรึกษา

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี, ผู้ประเมินโครงการขอกราบขอบพระคุณ บุคคล และกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ อย่างดียิ่ง ทั้งในด้านวิชาการ และด้านการดำเนินงานวิจัย อาทิเช่น

- อาจารย์ ดร. อาทิตย์ ศรีแก้ว อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่ช่วยให้คำแนะนำ แก้ไขให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์
- อาจารย์ ปรีชา นาห้วนิน อาจารย์ผู้ช่วยที่ปรึกษาที่ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือในเรื่องต่าง ๆ ตลอดจนติดตามดูแลอย่างใกล้ชิดจนทำให้ผู้ทำสารนิพนธ์ทำงานได้ตรงตามแผนปฏิบัติการ การจัดทำสารนิพนธ์ที่ได้กำหนดไว้ ลุล่วงไปด้วยดี
- อาจารย์ ดร. พัฒนา กิตติอาษา ที่ได้บรรยายให้ความรู้และแนวทางในการทำสารนิพนธ์ทำให้ผู้ทำสารนิพนธ์มีความเข้าใจดียิ่งขึ้นในการเขียนสารนิพนธ์
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ขวัญกมล กลิ่นศรีสุข ดร. มัลลิกา สังข์สนิท และคณาจารย์ประจำสาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะต่าง ๆ
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหนองสะแกที่ช่วยให้ข้อมูล และความอนุเคราะห์ต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานในพื้นที่
- ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน ตลอดจนพี่น้องชาวบ้านหนองสะแกที่ให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์และอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ทำให้ผู้ทำสารนิพนธ์ทำงานในพื้นที่ได้อย่างสบายใจ และทำการเก็บข้อมูลง่ายขึ้น
- องค์การบริหารส่วนตำบลพันดุง ที่ให้ยืมสถานที่ในการจัดประชุมและปรึกษาหารือในการทำงานต่าง ๆ
- พัฒนาชุมชน อำเภอขามทะเลสอ ที่ช่วยเหลือในเรื่องของข้อมูลมือสอง ให้ยืมข้อมูลมือสองมาใช้ในการเก็บข้อมูล

ท้ายนี้ คุณค่าของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบแต่บิดา มารดา ของผู้ประเมินโครงการ ตลอดจนคณาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้ประเมินจนทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในชีวิต

นางสาววันเพ็ญ เทียนทอง

หน้าอนุมัติ

อาจารย์ที่ปรึกษา และกรรมการสอบ ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาการจัดการและการประเมิน โครงการของสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีได้

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....

(อาจารย์ ดร. อาทิตย์ ศรีแก้ว)

กรรมการสอบ

.....

(อาจารย์ พิระพงษ์ อุฑารสกุล)

อนุมัติให้สารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการจัดการและการประเมินโครงการ

.....

(รองศาสตราจารย์ทรงพร ทนเจริญศักดิ์)

คณบดีสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม

วันที่ กันยายน พ.ศ. 2545

11 พ.ย. 2545

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
หน้าอนุมติ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1 ภูมิหลัง.....	1
2 วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ.....	2
3 กรอบความคิดทฤษฎี.....	2
4 วิธีดำเนินการ.....	4
5 ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการ.....	4
บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง	5
1 นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์ และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง..5	5
2 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน.....	6
3 แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน.....	8
4 แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน	9
5 ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.....	9
6 การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน.....	11
7 หลักการประเมินโดยรูปแบบการประเมินแบบซิปป์โมเดล.....	11
8 การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการกองทุน.....	12
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ	13
1 รูปแบบการประเมิน / วิธีการประเมิน.....	13
2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	13
3 ตัวแปรและตัวชี้วัด.....	14
4 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน.....	14
5 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	34

6 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
บทที่ 4 ผลการติดตามการประเมินโครงการ.....	36
1 ผลการประเมินบริบทชุมชน.....	36
2 ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม.....	43
3 ผลการประเมินผู้เกี่ยวข้องแต่ละราย.....	48
4 สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์.....	52
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	58
1 สรุปและอภิปรายผล.....	58
2 ข้อเสนอแนะ.....	59

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

ภาคผนวก ข. ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ภาคผนวก ค. แบบรายงาน บร. 1 - บร. 12

ภาคผนวก ง. แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ภาคผนวก จ. แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมกองทุนหมู่บ้าน

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 การประเมินบริบท.....	16
4.2 การประเมินปัจจัย.....	21
4.3 การประเมินกระบวนการ.....	24
4.4 การประเมินผลผลิต.....	30



บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ความยากจนของประชาชนในชนบทและชุมชนเมือง คือการไม่มีทุนและขาดโอกาสเข้าถึงแหล่งทุน เพื่อนำมาพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ ลดรายจ่าย ตลอดจนบรรเทาเหตุฉุกเฉิน และความจำเป็นเร่งด่วนด้วยเหตุนี้รัฐบาลจึงมีเจตนาที่จะแก้ไขปัญหาคความยากจน โดยกำหนดนโยบายเร่งด่วนในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองเพื่อใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและให้ท้องถิ่นมีความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการกองทุนของตนเองเพื่อสร้างศักยภาพในการเสริมสร้างความเข้มแข็ง ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง ไปสู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน อันเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

จากความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ได้จัดตั้งกองทุนแล้วเสร็จ และได้รับอนุมัติให้ตั้งกองทุนรับการจัดสรร โอนเงินเข้ากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง หรือชุมชนที่ยังไม่ได้รับการอนุมัติก็ตามการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ และพัฒนากองทุนไปสู่ความเข้มแข็ง ด้านสังคม เศรษฐกิจ อย่างยั่งยืนเป็นภารกิจที่รัฐบาลจะต้องมีการดำเนินการ โดยสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จึงเห็นควรให้มีการสนับสนุนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งจะช่วยให้การบริหารจัดการกองทุนเป็นไปด้วยดี

วัตถุประสงค์การประเมินโครงการ

1. เพื่อศึกษา การบรรลุเป้าหมายของการดำเนินการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองบ้านหนองสะแก หมู่ที่ 5 ตำบลพันดุง อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา ในประเด็นต่อไปนี้
 - 1.1 บ้านหนองสะแก หมู่ที่ 5 มีกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ หรือสวัสดิการของสมาชิก
 - 1.2 บ้านหนองสะแก หมู่ที่ 5 มีความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน
 - 1.3 บ้านหนองสะแก หมู่ที่ 5 มีกระบวนการพึ่งพาตนเอง โดยการเรียนรู้และคิดริเริ่ม เพื่อแก้ปัญหาดตนเองมีการสร้างศักยภาพของตนเอง และมีการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียง
 - 1.4 เศรษฐกิจของบ้านหนองสะแก หมู่ที่ 5 ได้รับการกระตุ้นและภูมิคุ้มกัน

1.5 ประชาชนในบ้านหนองสะแก หมู่ที่ 5 มีศักยภาพและความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจ และสังคม

2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านบวก และด้านลบ ที่ส่งเสริม และขัดขวาง การบรรลุเป้าหมายตาม ข้อ 1.1

3. เพื่อศึกษา กระบวนการสร้างเครือข่ายขององค์กรเพื่อการเรียนรู้ และการคิดความเชื่อมโยง ระหว่างกันภายในหมู่บ้าน-ตำบล

4. เพื่อศึกษา ตัวชี้วัดความเข้มแข็ง ของชุมชนตามทัศนะของประชาชนในหมู่บ้าน หนองสะแก หมู่ที่ 5 และระดับความเข้มแข็งของชุมชนตามตัวชี้วัด ซึ่งกำหนดโดยกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ

กรอบความคิดทฤษฎี

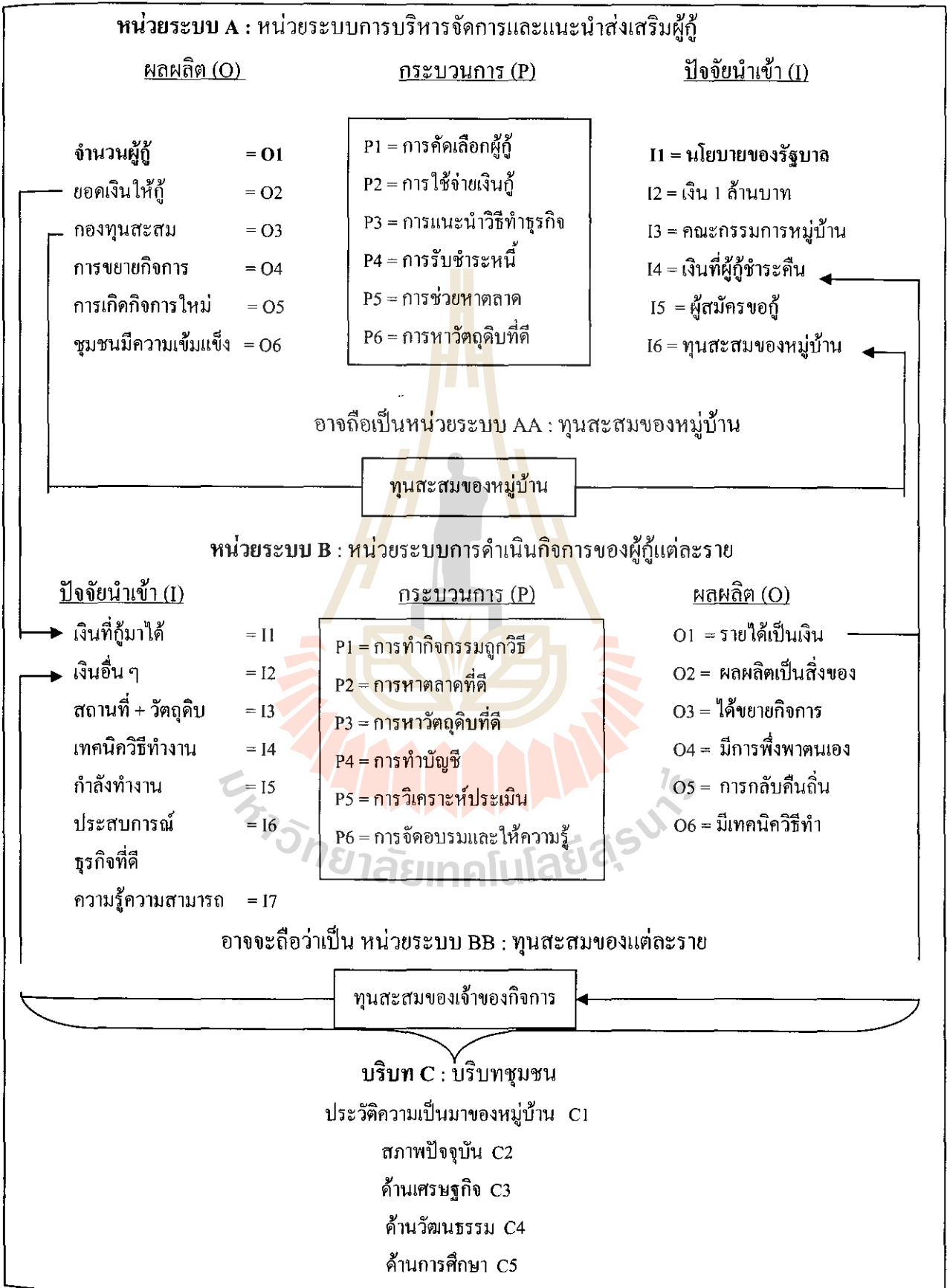
กรอบความคิดทฤษฎีที่ใช้ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ครั้งนี้ ได้แก่แนวคิดตามรูปแบบของสต๊ฟเฟิลเบม (Stufflebem) ที่เรียกว่า ชิพพ์โมเดล (CIPP Model) ซึ่งมี อักษรย่อที่มีความหมายดังนี้

C	ย่อมาจาก	Context	คือ	บริบทรายบุคคลและหมู่บ้าน
I	ย่อมาจาก	Input	คือ	ปัจจัยนำเข้า
P	ย่อมาจาก	Process	คือ	กระบวนการ
P	ย่อมาจาก	Product	คือ	ผลผลิต

เมื่อนำชิพพ์โมเดลมาประยุกต์ใช้กับองค์ประกอบภายในกองทุนหมู่บ้าน สามารถแสดงรายละเอียด ได้ตามแผนภูมิต่อไปนี้

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

แผนภูมิที่ 1 ระบบการทำงานของโครงการกองทุนหมู่บ้าน บ้านหนองสะแก



วิธีดำเนินการ

1. ศึกษาให้เข้าใจเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
2. ศึกษาสภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านที่ผู้ทำสารนิพนธ์ปฏิบัติงานอยู่
3. ใช้ชีพีโมเดลวิเคราะห์กองทุนหมู่บ้านและกำหนดตัวบ่งชี้ ตลอดจนตัวแปรที่จะทำการจัดเก็บข้อมูล
4. เก็บรวบรวมข้อมูลโดยอาศัยข้อมูล จากแบบ บร. ต่างๆ เพื่อทำการเก็บข้อมูลเพิ่มเติม
5. นำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดนำมาวิเคราะห์ และนำมาหาข้อมูลสรุปของการศึกษาเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการทำสารนิพนธ์

ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการ

ผลการศึกษาครั้งนี้จะได้รับประโยชน์ดังนี้

1. ได้ทราบและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงาน และกระบวนการจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
2. ได้ทราบและมีความรู้ความเข้าใจปัจจัยต่างๆ ที่เป็นอุปสรรคและสนับสนุนการดำเนินงานของกองทุน
3. ทราบถึงตัวชี้วัดความเข้มแข็งของการบริหารการพัฒนาเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านฯ และแนวทางวัดความสำเร็จใน โครงการพัฒนาต่างๆ ของหมู่บ้านหนองสะแก หมู่ที่ 5 ตำบลพันดุง อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา
4. ผู้ทำสารนิพนธ์ ได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาที่มีระเบียบ วิธีที่เป็นวิทยาศาสตร์ อันจะนำไปสู่การวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ อย่างเป็นระบบได้

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์และระเบียบการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

1.1 นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นนโยบายของรัฐบาลซึ่งมี พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี เพื่อเป็นการเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในด้านการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม การแก้ไขปัญหาเสริมสร้าง ศักยภาพทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง

โดยรัฐบาลจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กองทุนละ 1 ล้านบาท พร้อมเสริมสร้างและพัฒนาหมู่บ้านชุมชนเมือง ให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบบริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองกันเอง

1.2 หลักสำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

1. เสริมสร้างสำนึกเป็นชุมชนและท้องถิ่น
2. ชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคตและจัดการหมู่บ้านและชุมชนด้วยคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเอง
3. เกื้อกูลผลประโยชน์ต่อผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านและชุมชน
4. เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชน-เอกชน และประชาสังคม
5. กระจายอำนาจในท้องถิ่นและพัฒนาประชาธิปไตยขั้นพื้นฐาน

1.3 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีดังนี้

1. เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพสร้างคน สร้างรายได้ หรือเพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย การบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน เพื่อนำไปสู่การสร้างกองทุนและสร้างสวัสดิภาพที่ดี ของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน
2. ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบ และบริการจัดการเงินทุนของตนเอง
3. เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในการเรียนรู้และพัฒนาความริเริ่ม เพื่อแก้ไขปัญหา และเสริมสร้างศักยภาพและส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง ในหมู่บ้านและชุมชนเมือง

4. กระตุ้นเศรษฐกิจในระดับรากฐานของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

5. เสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

1.4 ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีระเบียบเกี่ยวข้องกับดังนี้

1. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ 2544

2. ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ 2544

2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ 2544

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ 2544 ประกอบไปด้วย 2 หมวด ดังนี้

หมวด 1 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ 1 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” โดยมีชื่อย่อว่า กทบ. ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานและผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกิน 10 คนเป็นกรรมการเลขาธิการนายกรัฐมนตรี เป็นกรรมการ และเลขานุการ

คณะกรรมการอาจแต่งตั้งกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ จำนวนไม่เกิน 3 คน กรรมการจำนวนอย่างน้อยสามคนแต่ไม่เกินเจ็ดคน

ข้อ 2 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิออกจากตำแหน่งก่อนครบวาระหรือในกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่งให้ผู้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนหรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระหนึ่ง หากยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งสมวาระนั้นปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

ข้อ 3 นอกจากการพ้นตำแหน่งตามวาระตาม ข้อ 2 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

1. ตาย

2. ลาออก
3. เป็นบุคคลล้มละลาย
4. คณะรัฐมนตรีมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง
5. เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
6. ได้รับโทษจำคุกโดยพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

ข้อ 4. การประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีการประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ข้อ 5. คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. กำหนดนโยบายการจัดตั้ง และแนวทางการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองและกองทุน
2. กำหนดแผนการจัดหาเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และแผนการจัดสรรให้แก่กองทุน
3. จัดทำร่างกฎหมายเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติเสนอต่อคณะรัฐมนตรี
4. กำหนดแผนงาน และอกระเบียบ ข้อบังคับและประกาศในการจัดตั้ง และแนวทางการบริหารกองทุน
5. ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน จัดทำ และจัดสรรผลประโยชน์กองทุน
6. ออกระเบียบเกี่ยวกับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และการบริหารกองทุน
7. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงาน เพื่อดำเนินการตามระเบียบนี้
8. ออกระเบียบ คำสั่ง และประกาศอื่นๆ เพื่อปฏิบัติตามระเบียบ
9. เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของสำนักงาน อาจมีคำสั่งให้ข้าราชการหรือลูกจ้างส่วนราชการ หรือคณะกรรมการอาจขอให้คณะรัฐมนตรี มีมติให้พนักงานหรือลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ไปช่วยปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักงานได้ โดยถือว่าเป็นการปฏิบัติราชการ หรือปฏิบัติงานตามปกติโดยจะให้ไปช่วยปฏิบัติงานเต็มเวลา บางเวลา หรือนอกเวลาก็ได้ อีกทั้งอาจกำหนดค่าตอบแทนให้แก่ผู้ไปช่วยปฏิบัติงานด้วยก็ได้
10. รายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งฐานะการเงินกองทุน ให้คณะรัฐมนตรีทราบอย่างน้อย ปีละ 1 ครั้ง
11. ปฏิบัติหน้าที่อื่น หรือตามที่กฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการหรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ข้อ 6. การประชุมของอนุกรรมการให้นำข้อ 4 มาใช้กับการประชุม และวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมอนุกรรมการ โดยอนุโลม

ข้อ 7. ให้คณะกรรมการที่ปรึกษา และอนุกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งตามระเบียบได้เบี่ยงประค้ำตอบแทนตามอัตราที่กำหนด

หมวดที่ 2 สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ 1. ให้มีสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติให้สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ข้อ 2. สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการ
2. ปฏิบัติงานของคณะกรรมการที่ปรึกษาคณะกรรมการและอนุกรรมการ
3. ศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุน
4. ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบการจัดตั้งนโยบายและแนวทางการบริหารกองทุน
5. ดำเนินการและประสานงานกับส่วนราชการและองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมพร้อมในการจัดตั้งกองทุน และแนวทางการบริหารกองทุน
6. จัดให้มีการสนับสนุนการประชุมหรือมีการชี้แจงและฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุน
7. พิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการในการพิจารณาแผนการบริหารและจัดการกองทุน
8. ให้การสนับสนุนปรึกษาหารือและข้อเสนอแนะแก่คณะกรรมการเกี่ยวกับนโยบายระเบียบหลักเกณฑ์การดำเนินงานกองทุน
9. ดำเนินการหรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่นๆ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกองทุน และรายงานผลต่อคณะกรรมการดำเนินการในส่วนบริหารกองทุน
10. รายงานผลปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานเสนอต่อคณะกรรมการ
11. ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

3. แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีส่วนสำคัญ เป็นอย่างยิ่งในการประเมินความพร้อมในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน ให้เป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ดังต่อไปนี้

1. จัดเวทีชาวบ้าน เพื่อเลือกสรรคณะกรรมการกองทุนจำนวน ไม่น้อยกว่า 9 คน แต่ไม่เกิน 15 คน ประกอบด้วยคณะกรรมการทั้งชายและหญิง ในสัดส่วนเท่าเทียมกัน
2. องค์ประชุมเวทีชาวบ้าน คือจำนวนสามในสี่ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมดของหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง
3. ร่วมกันกำหนดวิธีการและดำเนินการเลือกเอง
4. เลือกคณะกรรมการกองทุนในระยะเวลาที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนด
5. เลือกคนที่มีความรู้ ประสบการณ์ อีกทั้งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ตามที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด

4. แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

เมื่อกองทุนได้ดำเนินการจัดตั้งกองทุนเรียบร้อยแล้ว สามารถขอรับการจัดสรรเงิน จากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ โดยขอขึ้นทะเบียนกองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

1. จัดทำแบบขอขึ้นทะเบียนตามแบบ กทบ. 2 ซึ่งขอรับแบบ กทบ. 2 จากคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ
2. ยื่นแบบคำขอขึ้นทะเบียนกับธนาคารออมสิน หรือธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนดพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้อง คือ ระเบียบ ข้อบังคับของกองทุน
3. เปิดบัญชีกับธนาคาร

5. ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ระเบียบข้อบังคับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน พ.ศ. 2544 บ้านหนองสะแก หมู่ที่ 5 ตำบลพันดุง อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา

1. ที่ตั้งกองทุนชั่วคราว ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 73 บ้านหนองสะแก หมู่ที่ 5 ตำบลพันดุง อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา
2. วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุน
 - 2.1 เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนให้กับสมาชิก
 - 2.2 เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ด้วยวิธีการถือหุ้น การฝากเงินสัจจะ และเงินรับฝาก
 - 2.3 เพื่อบริหารเงินกู้แก่สมาชิก
 - 2.4 เพื่อพัฒนาจิตใจสมาชิกให้เป็นคนดี มีคุณธรรม 4 ประการ คือ ซื่อสัตย์ ไม่เห็นแก่ตัว ไม่มัวเมาอวดบวมข และรู้จักสามัคคี

2.5 เพื่อพัฒนาคนได้แก่ เป็นคนเก่งเรียน ใฝ่หาความรู้ใหม่ๆ เป็นคนช่างคิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหา เป็นคนเก่งงาน ขยันการงาน รับผิดชอบการงาน และเป็นคนเก่งมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อทุกๆคน

3. แหล่งที่มาของกองทุน

- 3.1 เงินที่ได้รับจัดสรรจากรัฐบาล 1 ล้านบาท
- 3.2 เงินกู้ยืม
- 3.3 ดอกเบี้ยหรือผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากกองทุน
- 3.4 ค่าธรรมเนียมแรกเข้า
- 3.5 เงินฝากสัจจะและเงินรับฝาก
- 3.6 เงินค่าหุ้น
- 3.7 เงินสมทบจากกลุ่มหรือองค์กรสมาชิก
- 3.8 เงินฝากทรัพย์สินอื่นๆ ที่กองทุนได้รับโดยไม่มีเงื่อนไขผูกพัน หรือภาระติดพันอื่นใด

4. คุณสมบัติสมาชิก

- 1.2 เป็นผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในหมู่บ้านหนองสะแก หมู่ที่ 5 ตำบลพันดุง อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา 6 เดือน ก่อนการจัดตั้งกองทุน
- 1.3 เป็นผู้ที่มีนิสัยอันดีงาม มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นชอบด้วยในหลักการของกองทุน และสนใจที่จะนำมามีส่วนร่วมในกิจกรรมของกองทุน
- 1.4 เป็นผู้พร้อมจะปฏิบัติตามระเบียบของกองทุน
- 1.5 เป็นผู้ทีคณะกรรมการของกองทุนได้มีมติเห็นชอบให้เข้าเป็นสมาชิก
- 1.6 อดทน เสียสละ และเห็นแก่ประโยชน์ของกองทุนเป็นสำคัญ
- 1.7 มีเงินฝากสัจจะ และถือหุ้นอย่างน้อยหนึ่งหุ้นแต่ต้องไม่เกินหนึ่งในห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมดที่มีอยู่ในกองทุน

5. การสมัครเข้าเป็นสมาชิก

- 5.1 ยื่นขอสมัครเป็นสมาชิกได้ที่คณะกรรมการกองทุน
- 5.2 ผู้มีคุณสมบัติตามข้อ 6 สามารถเป็นสมาชิกได้ทั้งในลักษณะปัจเจกบุคคล และกลุ่มหรือองค์กรชุมชน แล้วแต่ความสมัครใจของผู้สมัคร
- 5.3 คณะกรรมการกองทุนเป็นผู้พิจารณาว่าจะรับบุคคลหนึ่งบุคคลใดเข้าเป็นสมาชิกโดยชอบธรรม

6. การพ้นสภาพจากการเป็นสมาชิก

- 6.1 ตาย

6.2 ล่าออก ต้องเขียนใบล่าออกและได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการกองทุน

6.3 ให้ออกตามมติเห็นชอบของคณะกรรมการกองทุนในการพิจารณาการกระทำผิดของสมาชิกที่ร้ายแรงและขัดต่อข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้านและให้สมัครเข้าเป็นสมาชิกอีกได้แต่ต้องขาดจากการเป็นสมาชิกไม่น้อยกว่า 2 ปี

6.4 เป็นบุคคลล้มละลาย

6.5 ต้องโทษคดีอาชญากรรมหรือคดีอาชญากรรมร้ายแรง

6. การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

- ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุน มีมติอนุมัติเงินกู้ยืมตามคำขอทั้งหมด หรือบางส่วน ให้บันทึกความเห็นในแบบคำขอยืมเงิน พร้อมทั้งส่งสำเนาแบบคำขอยืมเงินตลอดจนเงื่อนไขและรายละเอียดในการอนุมัติเงินกู้แล้วให้ผู้ขอกู้และธนาคารทราบโดยเร็ว

- ให้คณะกรรมการกองทุนแต่งตั้งผู้แทนกรรมการกองทุนอย่างน้อยสองคน เป็นผู้แทนคณะกรรมการกองทุนในการทำสัญญาขอยืมเงินกับผู้ขอกู้ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้

- ให้ผู้ขอกู้ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ เปิดบัญชีออมทรัพย์กับธนาคาร และแจ้งหมายเลขบัญชีออมทรัพย์ให้คณะกรรมการกองทุนรับทราบ โดยเร็ว

- วงเงินกู้ยืมรายหนึ่งไม่เกิน สองหมื่นบาท หากเกินต้องให้สมาชิกพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดแต่รายหนึ่งต้องไม่เกินห้าหมื่นบาท และระยะเวลาชำระคืนทุนไม่เกินหนึ่งปี

7. หลักการประเมินโดยรูปแบบการประเมินแบบชีพฟ์โมเดล

แบบจำลองประเภทนี้ไม่เพียงแต่ประเมินว่า บรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่เท่านั้นแต่ยังเป็นการประเมินเพื่อให้ทราบรายละเอียดต่างๆ เพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการอีกด้วย โดยเฉพาะ โครงการประเมินผล โครงการประชุม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบการประเมินความก้าวหน้าเพื่อ

บ่งชี้จุดเด่น จุดด้อยของการประชุม เพื่อนำผลไปปรับปรุงกิจกรรมแผนการประชุมได้ทันที่ ทั้งนี้ เพราะนักประเมินจะได้ข้อบกพร่องและประสิทธิภาพของโครงการที่จะประเมินได้เป็นอย่างดี ซึ่งนับได้ว่าเป็นการรับข่าวสารแบบสะสม ช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารเป็นอย่างมาก ทั้งยังเป็นแบบจำลองที่เข้าใจง่าย สะดวกในการปฏิบัติ จึงเป็นที่นิยมกว้างขวาง

แบบจำลองชีพฟ์โมเดลจะประเมินในด้านต่างๆ ดังนี้

1. การประเมินสถานะแวดล้อม (Context Evaluation) ซึ่งช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ

2. การประเมินกระบวนการ (Input Evaluation) เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงสร้างเพื่อกำหนดรูปแบบของโครงการ

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการตัดสินใจในด้านการประยุกต์ใช้เพื่อควบคุมการดำเนินงานของโครงการ

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) จะช่วยในการตัดสินใจ เพื่อตัดสินใจและดูแลผลสำเร็จของโครงการ

8. การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นโครงการที่มุ่งสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกองทุนแล้วเสร็จเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นำไปสู่ความเข้มแข็งด้านสังคม และเศรษฐกิจของชุมชนอย่างยั่งยืน โดยการจัดสรรทุนการศึกษาแก่บัณฑิต ให้เข้าศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาการจัดการและการประเมินโครงการ โดยกำหนดให้ศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติจริงในพื้นที่หมู่บ้านและชุมชนเมือง

โดยกำหนดให้นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นกิจกรรมหลักของการศึกษา ซึ่งจะช่วยในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง รวมทั้งก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ต่อผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจอีกทางหนึ่ง และได้ส่งเสริมให้บัณฑิตที่ต้องการที่จะพัฒนาบ้านเกิดมีโอกาสกระทำได้ อีกทั้งมีการยกระดับการศึกษาควบคู่กับการปฏิบัติงานในพื้นที่ และยังคงให้สถาบันการศึกษาทั้งในส่วนของกระทรวงศึกษาธิการและทบวงมหาวิทยาลัย จัดทำหลักสูตร โดยเนื้อหาหลักสูตรจะมุ่งเน้นเกี่ยวกับการบริหารการจัดการการเงิน การบัญชี การออกแบบผลิตภัณฑ์และการตลาด การจัดทำโครงการวิเคราะห์โครงการ การวิจัย และการประเมินโครงการรวมทั้งได้เรียนรู้การประเมินผลและการพัฒนาชุมชน ที่ใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือ และผู้จบหลักสูตรจะได้รับ “ประกาศนียบัตรบัณฑิต” ซึ่งเป็นการประเมินบัณฑิตอีกด้วย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยกรณีเฉพาะ หมู่บ้านหนองสะแก หมู่ที่ 5 ตำบลพันดุง อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งผู้ทำสารนิพนธ์ได้เข้าปฏิบัติงานตั้งแต่เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2544 ในโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยมีวิธีดำเนินการประเมินดังนี้

1. รูปแบบการประเมิน

รูปแบบที่ประยุกต์ใช้ในการประเมินครั้งนี้คือ ซิปป์โมเดล ตามกรอบความคิดทฤษฎีที่ได้เสนอไว้ในบทที่ 1 ซึ่งประกอบด้วยวิธีการประเมิน 4 องค์ประกอบ ทั้งระดับหมู่บ้านและระดับรายบุคคล (ผู้กู้) ดังนี้

1.1 การประเมินสถานะแวดล้อม (Context Evaluation) เป็นการประเมินสภาพทั่วไปของหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้กู้)

1.2 การประเมินปัจจัย (Input Evaluation) เป็นการประเมินปัจจัยนำเข้าของกระบวนการกองทุนหมู่บ้าน ทั้งระดับหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้กู้)

1.3 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินกระบวนการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ทั้งระดับหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้กู้)

1.4 การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้นจากกระบวนการบริหารจัดการกองทุน ทั้งระดับหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้กู้)

2. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย หรือผู้ให้ข้อมูลสำหรับการประเมินกองทุนหมู่บ้าน ได้แก่ ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในบ้านหนองสะแก ตำบลพันดุง อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งมีสถานภาพและบทบาทหน้าที่ต่างๆ รวมทั้งข้าราชการ เจ้าหน้าที่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจำแนกได้ดังนี้

2.1 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	จำนวน	15	คน
2.2 สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	จำนวน	59	คน
2.2.1 สมาชิกที่ได้รับอนุมัติให้กู้	จำนวน	41	คน
2.3 ชาวบ้านที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	จำนวน	309	คน
2.4 ผู้นำชุมชน ผู้อาวุโส ผู้นำกลุ่มอาชีพ	จำนวน	10	คน

3. วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ประเมิน

3.1 วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีดังนี้

1) การสังเกตและบันทึก

การสังเกตและบันทึกเกี่ยวกับสภาพทั่วไปด้านต่างๆ ของหมู่บ้าน ตลอดจนการสังเกตและบันทึกขณะร่วมกิจกรรม ทั้งแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม

2) การสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตัวแทนกลุ่ม ตลอดจนรายบุคคลในหมู่บ้านหนองสะแก โดยใช้แบบรายงานต่างๆ (บร.)

3) การจัดประชุมเวทีชาวบ้าน

4) การศึกษาเจาะลึกรายการณี จากสมาชิกที่ได้รับอนุมัติเงินกู้จำนวน 41 รายที่มีวัตถุประสงค์การกู้แตกต่างกัน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบรายงานต่างๆ (บร.) และแบบเก็บข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อใช้ในการสังเกตและการสัมภาษณ์ มีดังนี้

1) แบบรายงาน บร. 1 (แบบเก็บข้อมูลบริบทชุมชนหมู่บ้าน)

2) แบบรายงาน บร.2 (แบบเก็บข้อมูลตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน)

3) แบบรายงาน บร.3 (แบบรายงานความรู้ ความเข้าใจ ทักษะคนที่มียอดกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)

4) แบบรายงาน บร.4 (แบบรายงานปฏิบัติงานรายเดือน)

5) แบบรายงาน บร.5 (แบบรายงานผลการจัดเวทีบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)

6) แบบรายงาน บร.6 (แบบรายงานผลการจัดเวทีกลุ่มผู้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)

7) แบบรายงาน บร.7 (แบบรายงานผลการสัมภาษณ์เพื่อค้นหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนะของประชาชน)

8) แบบรายงาน บร.8 (โครงการเศรษฐกิจชุมชนหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์)

9) แบบรายงาน บร.9 (แบบบันทึกการสัมภาษณ์)

10) แบบรายงาน บร.10 (สรุปบทเรียนชุมชนหมู่บ้าน)

11) แบบรายงาน บร.11 (แบบศึกษาเจาะลึกรายการณี)

12) แบบรายงาน บร.12 (การวิเคราะห์จัดทำแผนแม่บทชุมชน)

4. ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลตามรูปแบบการประเมิน

จากกรอบความคิดทฤษฎีที่ได้นำเสนอไว้ในบทที่ 1 เมื่อนำมากำหนดเป็นตัวชี้วัด แหล่งข้อมูล และวิธีเก็บข้อมูลของการประเมินทั้ง 4 องค์ประกอบ ได้แก่ บริบท ปัจจัย กระบวนการ และผลผลิต ทั้งระดับหมู่บ้าน และรายบุคคล (ผู้รู้) ดังนี้



4.1 การประเมินบริบท มีรายละเอียดตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินบริบท

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน C1-ประวัติความเป็นมาหมู่บ้าน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ที่มาของชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน 2. คนกลุ่มแรกที่เข้ามาตั้งหมู่บ้านอพยพมาจากที่ไหน และเหตุใดจึงอพยพมา 3. สภาพเดิมทางภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน มีสภาพอย่างไร 4. อาชีพเดิม(อาชีพหลัก/รอง) คืออะไร 5. อาชีพเดิมที่เลิกทำแล้ว คืออะไร เพราะอะไรจึงเลิกทำ 6. อาชีพใหม่ที่เพิ่มขึ้น 7. การเปลี่ยนแปลงด้านสาธารณูปโภคมีประมาณ พ.ศ.ใด (ถนน, ไฟฟ้า, ประปา) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้นำชุมชน 2. ผู้อาวุโสในหมู่บ้าน 3. ผู้นำกลุ่มอาชีพ 4. ข้อมูลที่มีการบันทึกไว้แล้ว 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ตามแบบบร.1 2. ศึกษาจากเอกสาร
C2-สภาพภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ลักษณะที่ตั้งหมู่บ้าน 2. อาณาเขตติดต่อกับหมู่บ้านอื่น 3. แผนที่หมู่บ้าน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ข้อมูลจากเอกสาร 2. หมู่บ้าน 3. ผู้นำชุมชน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ศึกษาจากเอกสาร 2. สังเกต 3. สัมภาษณ์
C3-สภาพเศรษฐกิจและสังคมของหมู่บ้าน	<ol style="list-style-type: none"> 1. อาชีพหลักและอาชีพรองของชาวบ้าน 2. จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้นำชุมชน 2. สถานีอนามัยตำบล 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ตามแบบบร.1 2. สังเกต

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
C4-วัฒนธรรม ประเพณี	3. จำนวนที่ดินทำกินโดยเฉลี่ย	3. โรงเรียน	
	4. จำนวนและประเภทร้านค้าในหมู่บ้าน	4. เกษตรตำบล	
	5. จำนวนโรงสีในหมู่บ้าน	5. หมู่บ้าน	
	6. โรงงานอุตสาหกรรมในหมู่บ้าน		
	7. โรงเรียนในหมู่บ้าน (จำนวนครู/นักเรียน)		
	8. โรคที่เจ็บป่วย		
	9. สถานที่รักษาเมื่อเจ็บป่วย		
	1. จำนวนวัด/โบสถ์/มัสยิด	1. ผู้นำชุมชน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.1
	2. จำนวนพระ/เณร/บาทหลวง	2. ผู้อาวุโสในหมู่บ้าน	2. ศึกษาจากเอกสาร
3. ภาษาพื้นบ้าน	3. ชาวบ้าน	3. สังเกต	
4. ประเพณีที่สำคัญ			
5. ความเชื่อด้านต่างๆ (ศาลปู่ตาฯ)			
C5-โครงสร้างพื้นฐาน และทรัพยากร	1. จำนวนและสภาพของโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน, ไฟฟ้า, ประปา, โทรศัพท์, หอกระจายข่าว, ศาลาประชาคม, ไปรษณีย์ ฯลฯ	1. ผู้นำชุมชน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.1
	2. จำนวนและสภาพทรัพยากร เช่น ป่าไม้ แหล่งน้ำ แร่ ฯลฯ ที่เป็นสาธารณประโยชน์	2. หมู่บ้าน	2. สังเกต

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
C6-ผู้นำชุมชน การรวมกลุ่ม และภูมิปัญญาท้องถิ่น	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประเภทผู้นำที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ 2. กลุ่มต่างๆที่มีอยู่ในหมู่บ้าน(จำนวนสมาชิก,ทุนของกลุ่มกิจกรรมกลุ่ม,ปีก่อตั้ง) 3. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านต่างๆ (ชื่อ,อายุ, ความเชี่ยวชาญ) 	1. ผู้นำชุมชน	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.1 2. สังเกต
C7-โครงการพัฒนาที่ผ่านมา	<ol style="list-style-type: none"> 1. โครงการของภาครัฐ 2. โครงการของภาคเอกชน 3. โครงการที่ชาวบ้านทำขึ้นเอง(ชื่อโครงการ/กิจกรรมของโครงการ ย้อนหลัง 5 ปี 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้นำชุมชน 2. ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง 3. ข้อมูลที่บันทึกไว้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.1 2. ศึกษาจากเอกสาร 3. สังเกต
C8-ความเข้มแข็งของชุมชน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ความสามัคคี 2. ความซื่อสัตย์ 3. การช่วยเหลือกัน 4. การยกย่องคนทำความดี 5. โอกาสในการหาความรู้เพิ่มเติม 6. จำนวนครอบครัวที่มีอาชีพเลี้ยงตัวเองได้ 7. ครอบครัวอบอุ่น รักใคร่ ประองคอง 	1. ชาวบ้าน	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.2 ครั้งที่ 1 (มาจากข้อมูลดิบ สัมภาษณ์ 30 ครัวเรือน)

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
	8. การรวมกลุ่ม 9. การประชุม/เสวนา 10. การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส 11. มีผู้นำที่มีคุณธรรม ยุติธรรม 12. การจัดทำแผนงาน แก้ปัญหาชุมชน		
ระดับรายบุคคล			
C9-อาชีพเดิม	1. อาชีพหลัก/รอง 2. ผลการประกอบอาชีพ เดิม(เพียงพอต่อการ เลี้ยงครอบครัวหรือไม่) 3. ปัญหาอุปสรรคในการ ประกอบอาชีพ	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
C10-สมาชิกใน ครอบครัว	1. สมาชิกในครอบครัว และรายละเอียด เช่น จำนวน,อายุ,สถานภาพ สมรส,ระดับการศึกษา, ความสัมพันธ์กับ หัวหน้าครอบครัว,การ มีงานทำ	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
C11-สภาพการอยู่ อาศัย	1. มีบ้านเป็นของตนเอง หรือไม่ ถ้าไม่มีพัก อาศัยอย่างไร	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกต

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
C12-รายได้ของครอบครัว	1. รายได้ของครอบครัวต่อเดือน 2. ความเพียงพอของรายได้ต่อรายจ่าย	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบบร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
C13-หนี้สินของครอบครัวกู้เงินกองทุน	1. จำนวนหนี้สินที่มีอยู่ก่อนกู้เงินกองทุน 2. สาเหตุของการมีหนี้สิน 3. แหล่งเงินกู้	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบบร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม



4.2 การประเมินปัจจัย มีรายละเอียดตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินปัจจัย

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน			
II-นโยบาย ระเบียบ แนวทางปฏิบัติ	1. รายละเอียดของ ระเบียบสำนักนายกฯ 2. รายละเอียดของ ระเบียบกองทุนฯ	1. ระเบียบสำนักนายกฯ 2. ระเบียบที่เกี่ยวข้อง กับกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง แห่งชาติ	1. ศึกษาจากเอกสาร
II-การประชาสัมพันธ์	1. ช่วงเวลาที่มีการประชาสัมพันธ์ 2. ประเภทสื่อในการ ประชาสัมพันธ์ 3. ความทั่วถึงในการ ประชาสัมพันธ์ 4. เนื้อหาในการประชาสัมพันธ์	1. ผู้นำชุมชน 2. ชาวบ้าน 3. ส่วนราชการที่ เกี่ยวข้อง 4. ที่ทำการกองทุน หมู่บ้าน 5. เอกสารประชาสัมพันธ์	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกต 3. ศึกษาจากเอกสาร
III-คณะกรรมการ ระดับอำเภอที่ เกี่ยวข้อง	1. จำนวนคณะ อนุกรรมการ 2. องค์ประกอบคณะ อนุกรรมการ 3. สัดส่วนกรรมการ ภาคประชาชน 4. การปฏิบัติหน้าที่ของ คณะกรรมการระดับ อำเภอ	1. พัฒนาชุมชน 2. คณะกรรมการกองทุน หมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
I4-คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน	1. จำนวน 2. คุณสมบัติ 3. วิธีการได้มา 4. การพ้นจากตำแหน่ง 5. ระยะเวลาในการดำรง ตำแหน่ง	1. คณะกรรมการกองทุน หมู่บ้าน 2. ระเบียบกองทุน หมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 2. ศึกษาจากเอกสาร
I5-การเตรียมความ พร้อม การสร้าง ความรู้ความเข้าใจ แก่คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน และชาวบ้าน	1. วิธีการในการเตรียม ความพร้อม 2. เนื้อหาในการเตรียม ความพร้อม 3. จำนวนครั้งในการ เตรียมความพร้อม 4. หน่วยงาน/องค์กร ที่ทำหน้าที่ในการ เตรียมความพร้อม	1. คณะกรรมการกองทุน หมู่บ้าน 2. ส่วนราชการ 3. ชาวบ้าน 4. ผู้นำชุมชน	1. สัมภาษณ์ชาวบ้าน ตามแบบ บร.3 บร.9 (จากข้อมูล ดิบ 30 ครั้วเรือน) 2. สัมภาษณ์คณะ กรรมการกองทุน หมู่บ้าน
I6-เงินกองทุน 1 ล้านบาท	1. วันที่ได้รับอนุมัติ 2. การเก็บรักษาเงิน	1. คณะกรรมการกองทุน หมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์
I7-เงินทุนสะสมอื่นๆ	1. ประเภท/จำนวน/ที่มา และการเก็บรักษา เงินทุนสะสมอื่นๆ	1. คณะกรรมการกองทุน หมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
I8-บัณฑิตกองทุน	1. ประวัติส่วนตัว ชื่อ, วุฒิการศึกษา,อายุ, เพศ,ภูมิลำเนา, สถานภาพสมรส, ความสามารถพิเศษ (ถ้ามี) 2. บทบาทหน้าที่	1. บัณฑิตกองทุน หมู่บ้าน 2. คู่มือนักศึกษา	1. ศึกษาตนเอง 2. ศึกษาจากเอกสาร

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับรายบุคคล			
I9-จำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ	1. จำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11
I10-จำนวนเงินลงทุนนอกเหนือจากเงินกู้	1. จำนวนเงินลงทุนนอกเหนือจากเงินกู้ 2. ที่มาของเงินทุน	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
I11-วัตถุประสงค์การกู้เงินตามโครงการ	1. วัตถุประสงค์การกู้เงินตามโครงการ	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11
I12-สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์และ วัสดุคิบในการประกอบอาชีพ	1. สถานที่ในการประกอบอาชีพ 2. วัสดุอุปกรณ์ในการประกอบอาชีพ 3. วัสดุคิบในการประกอบอาชีพ	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์
I13-ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ	1. ความรู้และทักษะที่มีอยู่	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
I14-จำนวนแรงงาน	1. จำนวนแรงงานที่ใช้ในการประกอบอาชีพ	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม

4.3 การประเมินกระบวนการ มีรายละเอียดตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินกระบวนการ

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน			
PC1-การจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	<ol style="list-style-type: none"> กระบวนการในการจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้าน ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำ ปัญหาอุปสรรคในการจัดทำ 	<ol style="list-style-type: none"> คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน 	<ol style="list-style-type: none"> สัมภาษณ์ตามแบบบร.4 สัมภาษณ์เพิ่มเติมจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชาวบ้าน
PC2-การจัดทำเอกสารขอขึ้นทะเบียน	<ol style="list-style-type: none"> กระบวนการในการจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้าน ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำ ปัญหาอุปสรรคในการจัดทำ 	<ol style="list-style-type: none"> คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 	<ol style="list-style-type: none"> สัมภาษณ์
PC3-ระบบบัญชีกองทุน	<ol style="list-style-type: none"> จำนวนบัญชีที่จัดทำ (จำนวนเล่ม) ชื่อบัญชี เช่น บัญชีลูกหนี้, บัญชีดุลเงิน สัจจะ ความเป็นปัจจุบัน ผู้จัดทำ ปัญหาอุปสรรคในการจัดทำ 	<ol style="list-style-type: none"> คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน บัญชีกองทุน 	<ol style="list-style-type: none"> สัมภาษณ์ ศึกษาจากเอกสาร

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PC4-กิจกรรมเกี่ยวกับสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน			
PC4.1-การรับสมัคร	<ol style="list-style-type: none"> 1. ช่วงเวลาในการรับสมัครและเหตุผล 2. ค่าธรรมเนียมการสมัครและเหตุผล 3. ขั้นตอนการรับสมัครและเหตุผล 4. คุณสมบัติผู้สมัครและเหตุผล 5. ปัญหาอุปสรรค 	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ตามแบบบร.4 2. สัมภาษณ์จากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 3. ศึกษาจากเอกสาร
PC4.2-การหมดสมาชิกภาพ	<ol style="list-style-type: none"> 1. การหมดสมาชิกภาพและเหตุผล 	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ตามแบบบร.4 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติมจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 3. ศึกษาจากเอกสาร
PC4.3-ประเภทสมาชิก	<ol style="list-style-type: none"> 1. การกำหนดประเภทสมาชิกและเหตุผล 		
PC4.4-การทำทะเบียนสมาชิก	<ol style="list-style-type: none"> 1. ความเป็นปัจจุบันในการจัดทำ 2. ปัญหาอุปสรรค 	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. เอกสารด้านทะเบียนสมาชิก 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
PC5-กิจกรรมเกี่ยวกับการกู้เงินกองทุนหมู่บ้าน			

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PC5.1-ขั้นตอนการขอกู้	1. ขั้นตอนในการขอกู้ 2. เอกสารประกอบการขอกู้ 3. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน 3. ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน 4. เอกสารโครงการขอกู้	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
PC5.2-การคัดเลือกผู้กู้	1. หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกและเหตุผล 2. วิธีคัดเลือกและเหตุผล 3. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับเงินกู้ 3. หลักฐานการโอนเงิน	1. สัมภาษณ์ตามแบบบร.4 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
PC5.3-การโอนเงินให้ผู้กู้	1. ขั้นตอนในการโอนเงิน 2. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับเงินกู้ 3. หลักฐานการโอนเงิน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
PC5.4-การรับชำระหนี้	1. ขั้นตอนในการรับชำระหนี้ 2. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ส่งเงินคืน 3. เอกสารในการส่งเงินคืน	1. สัมภาษณ์

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PC6-การส่งเสริมการใช้เงินกู้			
PC6.1-การแนะนำวิธีทำธุรกิจ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้แนะนำ 2. ประเด็นในการแนะนำ 3. วิธีการแนะนำ 4. จำนวนครั้งในการแนะนำ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับเงินกู้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์
PC6.2-การช่วยหาตลาด	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ที่ช่วยหาตลาด 2. วิธีการในการส่งเสริมการตลาด 3. ปัญหาอุปสรรค 	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับเงินกู้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์
PC7-การตรวจสอบการใช้จ่ายเงินกู้	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ที่ทำการตรวจสอบ 2. วิธีการตรวจสอบ 3. จำนวนครั้งในการตรวจสอบ 4. ปัญหาอุปสรรค 	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับเงินกู้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์
PC8-การจัดทำรายงานและเผยแพร่ผลการดำเนินงาน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประเภทรายงานที่จัดทำ 2. ประเภทผลงานที่มีการเผยแพร่ 3. วิธีการเผยแพร่ผลการดำเนินงาน 4. ปัญหาอุปสรรค 	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกและชาวบ้าน 3. เอกสารการจัดทำรายงาน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ 2. สังเกต 3. ศึกษาจากเอกสาร

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PC9-การจัดสรรผล ประโยชน์	1. สักส่วนในการจัดสรร และเหตุผล	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. ระเบียบกองทุน หมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
PC10-การสร้างเครือ ข่ายการเรียนรู้ โดยบัณฑิตกองทุน	1. ประเภทเครือข่าย 2. กลุ่มคนที่เข้าร่วม เครือข่าย 3. วิธีการสร้างเครือข่าย 4. ความพึงพอใจของผู้ที่ เข้าร่วมเครือข่าย 5. ประโยชน์ที่ได้รับจาก การสร้างเครือข่าย 6. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. บัณฑิตกองทุน 3. สมาชิกกองทุน หมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกตแบบมี ส่วนร่วม
ระดับรายบุคคล			
PC11-การใช้จ่ายเงินกู้	1. รายละเอียดของการ ใช้จ่าย	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับเงินกู้ 2. บัญชีการใช้จ่ายเงิน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11 2. ศึกษาจากเอกสาร 3. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
PC12-การหาความรู้ เพิ่มเติม	1. วิธีการหาความรู้ เพิ่มเติม	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สังเกตจากการ เสวนาตามแบบ บร.6
PC13-การหาตลาด	1. วิธีการหาตลาด 2. ผู้ที่ช่วยเหลือแนะนำ ในการหาตลาด	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PC14-การทำบัญชีใช้ จ่ายเงิน	1. การจัดทำบัญชี (มี/ไม่มี) 2. ผู้ที่ช่วยเหลือแนะนำ การจัดทำบัญชี	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้ 2. บัญชีการใช้จ่ายเงิน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร

4.4 การประเมินผลผลิต มีรายละเอียดตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินผลผลิต

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน			
PD1-จำนวนสมาชิก กองทุน	1. จำนวนสมาชิกเดิม (ณวันเริ่มตั้งกองทุน) 2. จำนวนสมาชิกที่มีการ เพิ่มขึ้น/ลดลง 3. เหตุที่สมาชิกเพิ่มขึ้น/ ลดลง	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. ทะเบียนสมาชิก กองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม 3. ศึกษาจากเอกสาร
PD2-จำนวนผู้ได้เงินกู้	1. จำนวนครั้งที่มีการ อนุมัติให้กู้ 2. จำนวนผู้ยื่นกู้และผู้ได้ รับอนุมัติให้กู้แต่ละครั้ง 3. จำนวนผู้ได้รับอนุมัติ ให้กู้ต่อจำนวนสมาชิก กองทุนหมู่บ้าน ทั้งหมด(31 ก.ค. 45) 4. จำนวนผู้ได้รับอนุมัติ ให้กู้ จำแนกตาม บร.4 ข้อ 5	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. บัญชีลูกหนี้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 2. ศึกษาจากเอกสาร
PD3-ยอดเงินที่ให้กู้	1. ยอดเงินที่มีผู้มาขอ และยอดเงินที่ได้รับ อนุมัติแต่ละครั้ง 2. ยอดเงินที่ได้อนุมัติให้ กู้ทั้งหมด(31 ก.ค.45) 3. ยอดเงินกู้ที่ได้รับ อนุมัติจำแนกตาม บร.4 ข้อ 5 นับถึง 31 ก.ค. 45	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. บัญชีคุมลูกหนี้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 2. ศึกษาจากเอกสาร

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PD4-จำนวนผู้ชำระคืนตามกำหนด	1. จำนวนผู้กู้ที่ชำระคืนตามกำหนด (31 ก.ค. 45) 2. จำนวนผู้กู้ที่ไม่ชำระคืนตามกำหนด (31ก.ค.45)และเหตุผล 3. การแก้ไขปัญหาเมื่อผู้กู้ไม่ชำระคืนตามกำหนด	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. บัญชีคุมลูกหนี้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม 3. ศึกษาจากเอกสาร
PD5-ยอดเงินที่มีการชำระคืน	1. ยอดเงินกู้ที่มาชำระคืนนับถึง 31 ก.ค. 45 จำแนกเป็น เงินต้น, ดอกเบี้ย,ค่าปรับ	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. บัญชีคุมลูกหนี้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 2. ศึกษาจากเอกสาร
PD6-กองทุนสะสม	1. ยอดเงินกองทุนสะสมแยกประเภทตาม 17 2. การใช้ประโยชน์จากกองทุนสะสม	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. บัญชีเงินฝากกองทุนสะสม	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
PD7-การใช้เงินตามวัตถุประสงค์	1. จำนวนผู้กู้ที่ใช้เงินตามวัตถุประสงค์โครงการ 2. จำนวนผู้กู้ที่ใช้เงินไม่ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์โครงการ 3. เหตุผลที่ไม่ใช้เงินตามวัตถุประสงค์โครงการ	1. ผู้ตรวจสอบตาม PC7	1. สัมภาษณ์ผู้ตรวจสอบ
PD8-ทัศนคติของชุมชนต่อกองทุน	1. ทัศนคติต่อกรรมการกองทุนหมู่บ้านในเชิงบวก/ลบ 2. ทัศนคติต่อกองทุน 1 ล้านบาทในเชิงบวก/ลบ	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกและชาวบ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.9 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PD9-การเกิดเครือข่ายองค์กรการเรียนรู้ (หลังจากทำ PC10)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประเภทเครือข่ายที่เกิดขึ้น 2. กิจกรรมของเครือข่ายที่เกิดขึ้น 3. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดองค์กรเครือข่าย 	1. บัณฑิตกองทุน	1. รายงานการปฏิบัติงานของบัณฑิตกองทุน(ตัวเอง)
PD10-การเรียนรู้เพื่อการพึ่งพาตนเอง	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประสบการณ์/การเรียนรู้จากการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน 2. ประสบการณ์/การเรียนรู้จากการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน 	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.10
PD11-ความเข้มแข็งของชุมชนที่เกิดจากกองทุนหมู่บ้าน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ความสามัคคี 2. ความซื่อสัตย์ 3. การช่วยเหลือกัน 4. การยกย่องคนทำความดี 5. โอกาสในการหาความรู้เพิ่มเติม 6. จำนวนครอบครัวที่มีอาชีพเลี้ยงตัวได้ 7. ครอบครัวอบอุ่น รักใคร่ ประองคอง 8. การรวมกลุ่ม 	1. สมาชิกและชาวบ้าน	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.2 และ บร.7 (จากข้อมูลดิบ 30 ครั้งเรือน 2. สังเกต

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
	9. การประชุม/เสวนา สม่ำเสมอ 10. การช่วยเหลือผู้ด้อย โอกาส 11. มีผู้นำที่มีคุณธรรม ยุติธรรม 12. การจัดทำแผนงาน แก้ไขปัญหาชุมชน 13. การเข้มแข็งของ ชุมชนตามทัศนะ ของชาวบ้าน		
ระดับรายบุคคล PD12-ผลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ของการกู้ PD12.1-ผล โดยตรง PD12.2-ผล โดยอ้อม	1. ผลการใช้เงินกู้ตาม วัตถุประสงค์ของ โครงการ 1. ประสิทธิภาพ 2. การยอมรับจากชุมชน	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้ 1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกต 1. สัมภาษณ์ 2. สังเกตตามแบบ บร.10

5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการที่ใช้เก็บข้อมูลและการทำสารนิพนธ์ในครั้งนี้ ประกอบด้วยหลายวิธี ได้แก่

- 5.1 การสัมภาษณ์โดยใช้แบบ บร.ต่าง ๆ
- 5.2 การสังเกตอย่างมีส่วนร่วม
- 5.3 การสังเกตอย่างไม่มีส่วนร่วม
- 5.4 การจัดประชุมเวทีชาวบ้าน
- 5.5 ศึกษาจากข้อมูลมือสอง

6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มา ผู้ทำสารนิพนธ์มีการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

- 6.1 วิเคราะห์ต่อจากวัตถุประสงค์
- 6.2 วิเคราะห์เพื่อทำการประเมินแบบชีพพ์ โมเดล
- 6.3 วิเคราะห์โดยยึดหลักตัวแปร และตัวชี้วัด
- 6.4 วิเคราะห์โดยการนำเสนอข้อมูลเชิงอธิบาย พรรณนา
- 6.5 วิเคราะห์โดยยึดรูปแบบการเขียนสารนิพนธ์

วิเคราะห์ข้อมูลและตีความหมาย

ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ข้อมูลจากการศึกษาภาคสนาม ที่ได้รวบรวมข้อมูลเกือบทั้งหมดของหมู่บ้านข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติรวมถึงข้อเขียนประเด็นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้รับการตีพิมพ์ในชั้นนี้ข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ดังที่กล่าวมา ก็จะได้รับ การวิเคราะห์และตีความหมายข้อมูลตามขั้นตอนรายละเอียด ดังต่อไปนี้

การตรวจสอบข้อมูลจากบันทึกสนาม ข้อมูลสนามไม่ว่าจะมาจากการสัมภาษณ์ การสังเกต ฯลฯ จะต้องได้รับการตรวจสอบอย่างละเอียดก่อน การวิเคราะห์ข้อมูลเอกสาร ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยอาจอยู่ในรูปของสิ่งตีพิมพ์ที่แตกต่างกัน เช่น หนังสือพิมพ์รายวัน รายงาน การวิจัย บันทึกการประชุม การใช้ประโยชน์จากเอกสารเหล่านี้ จึงต้องใช้เวลาทั้งในการรวบรวม การจัดหมวดหมู่และการดึงเอาใจความสำคัญๆ หรือประเด็นสำคัญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยออกมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ การจัดระบบข้อมูล โดยการแยกข้อมูลออกเป็นหัวข้อหรือประเด็นสำคัญ การใช้กรอบแนวคิดทางทฤษฎี ทางมนุษยวิทยาในการอธิบายและตีความหมายการจัดระบบการอธิบายความหมาย การเชื่อมโยงความสัมพันธ์และการเปรียบเทียบข้อมูลภาคสนามและข้อมูลเอกสารเข้าด้วยกันนั้น จะทำได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยการใช้ประโยชน์จากแนวคิดทางทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง การใช้เครื่องมือช่วยในการวิเคราะห์ เช่น แผนที่ แผนที่ ฯลฯ นับว่าเป็นสิ่งที่ก่อประโยชน์

ในการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลเป็นอย่างยิ่ง
ชัดเจนมากขึ้น

ซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่านได้มองเห็นภาพและเข้าใจได้



บทที่ 4

ผลการติดตามการประเมินโครงการ

เนื้อหาบทที่ 4 เป็นการนำเสนอผลการติดตามการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านหนองสะแก ซึ่งในบทนี้ผู้ทำสารนิพนธ์จะนำเสนอโดยแบ่งเป็น 4 หัวข้อย่อยดังนี้

1. ผลการประเมินบริบทชุมชน

เนื้อหาของตอนนี้จะนำเสนอถึงเรื่องบริบทชุมชน สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ทั้งที่เป็นปัจจุบันและอดีต จะนำเสนอเกี่ยวกับ สังคมวัฒนธรรมประเพณี ประชากร ลักษณะของประชากร อาชีพ และความเป็นอยู่ในชุมชนหมู่บ้านหนองสะแก ดังรายละเอียดดังนี้

1.1 พัฒนาการทางประวัติศาสตร์

1.1.1 ความเป็นมาของหมู่บ้านหนองสะแก

ชุมชนหมู่บ้านหนองสะแก ได้ก่อตั้งมานานหลายชั่วอายุคน ประมาณ 150 ปีมาแล้ว แต่ประวัติความเป็นมาไม่ได้ถูกเขียนไว้เป็นลายลักษณ์อักษร แต่เป็นการสืบทอดเล่าพันธุมนุญย์มีลูกหลานซึ่งการได้มาของข้อมูลนั้นส่วนใหญ่ได้มาจากการสอบถามจากผู้เฒ่าผู้แก่ในหมู่บ้านที่พอจะจำได้คือ หมู่บ้านนี้มีผู้คนมาอาศัยอยู่ตั้งแต่สมัยโบราณ ซึ่งคนส่วนใหญ่จะเป็นคนลาว มาตั้งถิ่นฐานหากิน ทำไร่ทำนา และเลี้ยงสัตว์ สำหรับหมู่บ้านหนองสะแกจะเป็นหมู่บ้านที่มีความอุดมสมบูรณ์ คือมีแหล่งน้ำขนาดใหญ่ คือบึงหมันโป่ง จะมีโป่งดินซึ่งในสมัยก่อนสัตว์ขนาดใหญ่จะกินดินชนิดนี้เป็นอาหารได้ หมู่บ้านนี้ขึ้นกับอำเภอขามทะเลสอ ซึ่งอำเภอขามทะเลสอตั้งอยู่ห่างจากหมู่บ้านไปทางทิศตะวันออก แค่ 23 กิโลเมตร ในสมัยก่อนชาวบ้านจะเดินทางติดต่อกับอำเภอจะเดินทางด้วยเท้า หรือเกวียน และหมู่บ้านหนองสะแก ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหรือการทำมาหากินของคนในสมัยก่อนก็ไม่ค่อยแตกต่างจากในสมัยปัจจุบันมากนัก ซึ่งในสมัยก่อนอาชีพหลักของชาวบ้านก็เป็นอาชีพทำไร่ทำนา แต่การทำไร่ทำนาของคนในสมัยก่อนนั้นจะใช้วิธีการในแบบดั้งเดิมคือ ใช้แรงงานจากสัตว์ เช่นใช้ควายในการไถนา ใช้วัวในการเทียมเกวียนและมีการลงแขกในการเกี่ยวข้าวและนวดข้าวกัน การทำนาของคนในสมัยก่อนส่วนใหญ่จะทำเพื่อเก็บไว้กิน เพราะการทำนาของชาวบ้านจะทำโดยอาศัยน้ำจากน้ำฝนอย่างเดียว ซึ่งในพื้นที่ก็ไม่มีแหล่งน้ำตามธรรมชาติที่พอจะเก็บไว้เพื่อการเกษตรได้ถ้าปีไหนฝนตกต้องตามฤดูกาลชาวบ้านก็ได้ทำนากัน แต่ถ้าปีไหนฝนแล้ง ชาวบ้านก็ไม่ได้ทำนา เมื่อไม่ได้ทำนาชาวบ้านก็จะนำข้าวที่เก็บไว้จากปีก่อน ๆ มากินกัน วิธีชีวิตของชาวบ้านในสมัยก่อนกับสมัยนี้ในเรื่องของอาชีพหลัก ก็ไม่ค่อยแตกต่างกัน ซึ่งในปัจจุบันอาชีพหลักของชาวบ้านก็ยังเป็นการทำไร่ทำนากันอยู่ จะมีเพิ่มขึ้นคืออาชีพรับจ้างทั่วไป ช่าง

ปัจจุบันอาชีพหลักของชาวบ้านก็ยังเป็นการทำไร่ทำนากันอยู่ จะมีเพิ่มขึ้นคืออาชีพรับจ้างทั่วไป ช่างเสริมสวย วงปีพาทย์ สำหรับเล่นงานศพและงานบันเทิงทั่วไป เลี้ยงไก่แต่ไก่ที่เลี้ยงเป็นไก่พันธุ์เนื้อซึ่งจะมีบริษัทมาจ้างให้เลี้ยง ซึ่งปัจจุบันชาวบ้านประกอบอาชีพนี้กันมาก การทำไร่นาก็มีบ้างบ้านที่ทำเป็นลักษณะไร่นาสวนผสมตามที่รัฐบาลได้ส่งเสริมและให้ความรู้ อาชีพต่างๆเหล่านี้เป็นอาชีพใหม่ที่เพิ่มขึ้นมา ที่มีอาชีพรับจ้างเพิ่มขึ้นมาก็เนื่องมาจาก การทำไร่นาของชาวบ้านไม่คุ้มกับการลงทุน ชาวบ้านจึงต้องพากันออกไปหางานทำ และรับจ้างนอกหมู่บ้าน สถานที่ที่ชาวบ้านนิยมไปหางานทำ ก็จะเป็นในกรุงเทพฯ ซึ่งการออกไปรับจ้างในกรุงเทพฯของชาวบ้านนี้ เป็นกันมาตั้งนานแล้วในปัจจุบัน ชาวบ้านก็ยังนิยมส่งให้ลูกหลานไปทำงานในกรุงเทพฯ กันอยู่เพราะรายได้จากการรับจ้างในปีหนึ่ง ๆ จะดีกว่ากับทำไร่นามาก

1.1.2 การตั้งถิ่นฐาน

การตั้งถิ่นฐานของชาวบ้านในพื้นที่นี้เป็นการตั้งถิ่นฐานเพื่อการประกอบอาชีพทำไร่ทำนา เพราะพื้นที่ของหมู่บ้านหนองสะแกนั้นเป็นที่ราบลุ่มไม่เป็นภูเขาและป่าไม้รกทึบสามารถที่จะตากถางและจับจองในการทำไร่ทำนากันได้ และสามารถปลูกสร้างบ้านเรือนเป็นที่อยู่อาศัยกันได้

1.1.3 การขยายตัวของประชากร

การขยายตัวของประชากรของคนในหมู่บ้านในสมัยก่อนถือว่ามี การขยายตัวของประชากรในอัตราที่สูง เพราะในสมัยก่อนยังไม่มี การคุมกำเนิดของประชากรที่จริงจังและชาวบ้านก็ยังไม่ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคุมกำเนิดด้วย จึงทำให้มีการขยายตัวของประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว แต่พอมาระยะหลัง ได้มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการคุมกำเนิดหรือการมีบุตร จากหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐ ทำให้ชาวบ้านมีความรู้ความเข้าใจจึงทำให้การเพิ่มขึ้นของประชากรมีอัตราการลดลง ชาวบ้านที่เป็นคนรุ่นใหม่ก็จะมีลูกกันไม่เกิน 2 คน

1.1.4 การขยายตัวของชุมชน

การขยายตัวของชุมชนเป็นการขยายตัวตามการขยายตัวของประชากร เมื่อมีการเพิ่มขึ้นของประชากร ชุมชนก็ขยายไปด้วย หมู่บ้านหนองสะแกในปัจจุบันได้แบ่งเป็นหมู่บ้านหนองสะแกพัฒนา หมู่ที่ 11 อีก 1 หมู่ ซึ่งมีทั้งหมด 69 ครัวเรือน มีประชากรทั้งสิ้น 309 คน

1.2 สภาพปัจจุบัน

1.2.1 ท่าเลที่ตั้ง

บ้านหนองสะแก ตั้งอยู่ตำบลพันดุง อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งตัวหมู่บ้านตั้งอยู่ห่างจากตัวอำเภอ ประมาณ 23 กิโลเมตร มีถนนลาดยางจากตัวอำเภอถึงตัวหมู่บ้าน ในการเดินทางเพื่อติดต่อทำธุระหรือซื้อสิ่งของ เครื่องอุปโภค บริโภค ชาวบ้านจะเดินทาง

ด้วยรถโดยสารประจำทางที่วิ่งจากหมู่บ้านเขาค้อจังหวัด ประมาณ 41 กิโลเมตร ใช้เวลาในการเดินทางประมาณ 1.45 ชั่วโมง

1.2.2 อาณาเขตติดต่อ

หมู่บ้านหนองสะแกมีพื้นที่ติดต่อกับหมู่บ้านอื่น ดังนี้

- ทิศเหนือ ทางทิศเหนือของหมู่บ้านติดกับบ้านพันดุง
- ทิศใต้ ทางทิศใต้ของหมู่บ้านติดกับบ้านศิลาทอง
- ทิศตะวันออก ทางทิศตะวันออกติดกับบ้านหนองสะแกพัฒนา
- ทิศตะวันตก ทางทิศตะวันตกติดกับบ้านโนนตาล ตำบลบึงอ้อ

1.2.3 สภาพที่ดิน

สภาพของการถือครองที่ดินในหมู่บ้านหนองสะแก มีสภาพการถือครองที่ได้รับเอกสารสิทธิ์แล้วทั้งหมด และที่ดินส่วนใหญ่ของหมู่บ้านจะเป็นพื้นที่ในการทำการเกษตร ซึ่งมีพื้นที่ที่ใช้เพื่อการเกษตรของหมู่บ้านทั้งหมด 2,400 ไร่ โดยที่นาของหมู่บ้านส่วนใหญ่จะเป็นดินเค็ม มีเกลือขึ้นมากในพื้นที่บางส่วนของชาวบ้าน บางครั้งไม่สามารถที่จะทำนาได้ ส่วนของที่ไรส่วนใหญ่พื้นที่จะเป็นดินทราย ถ้ามีฝนตกชุกมากน้ำจะท่วมขังทำให้พืชไร่เสียหายแต่บางครั้งก็แห้งแล้ง ไม่สามารถที่จะปลูกไม้ผล หรือทำไร่อย่างอื่นได้ นอกจากทำไร่มันสำปะหลัง

1.2.4 ป่าไม้และพื้นที่สาธารณะ

ในหมู่บ้านหนองสะแกมีพื้นที่ที่เป็นป่าไม้ประมาณ 10 ไร่ซึ่งอยู่ในส่วนของวัดซึ่งได้อนุรักษ์ไว้ คือวัดป่าธรรมเจริญ ซึ่งในวัดจะร่มรื่นมาก แต่ส่วนใหญ่พื้นที่ของหมู่บ้านจะถูกถากถาง เพื่อใช้ในการทำไร่ ทำนา และสร้างเป็นที่อยู่อาศัย ในส่วนของพื้นที่สาธารณะจะมีก็เพียงที่ดินที่เป็นป่าช้าเก่าของหมู่บ้าน ในปัจจุบันไม่ได้ใช้ประโยชน์อะไรเพราะสภาพดินเป็นดินทรายและเป็นดินเค็มซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการเพาะปลูก ทำการเกษตร

1.2.5 แหล่งน้ำที่สำคัญของชุมชน

แหล่งน้ำที่สำคัญของชุมชนมีอยู่ 1 แห่งคือ

- บึงหมันโป่ง สระน้ำนี้ถือว่าเป็นแหล่งน้ำที่สำคัญที่สุดของหมู่บ้านและยังเป็นที่มาของชื่อหมู่บ้านคือมีหนองน้ำขนาดใหญ่และมีไม้ยืนต้นชื่อว่าต้นสะแกเป็นจำนวนมากจึงใช้ชื่อหมู่บ้านตามสภาพแวดล้อมว่า “บ้านหนองสะแก” ซึ่งมีชาวบ้านของหมู่บ้านหนองสะแกได้ใช้อุปโภคและบริโภคกัน และปัจจุบันนี้น้ำจากบึงหมันโป่งนี้ใช้ผลิตน้ำประปาประจำหมู่บ้านด้วย สามารถที่จะใช้ได้ตลอดทั้งปี

1.2.6 ระบบสาธารณูปโภค

ภายในหมู่บ้านนี้มีระบบสาธารณูปโภคคือ

- ไฟฟ้า หมู่บ้านนี้มีไฟฟ้าใช้เมื่อ พ.ศ. 2529 ในปัจจุบันในหมู่บ้านนี้มีไฟฟ้าใช้กันครบทุกครัวเรือน

- ถนน ถนนที่ใช้ในการเดินทางระหว่างหมู่บ้านไปตัวอำเภอเป็นถนนลาดยาง สายบึงอ้อ - โตนด ส่วนในตัวหมู่บ้านมีถนนหินคลุกบางส่วน และบางส่วนเป็นดินทรายธรรมดา บางส่วนเป็นคอนกรีต ซึ่งในปัจจุบันก็กำลังพัฒนาอยู่

- ประปา ในหมู่บ้านทุกหลังคาเรือนมีน้ำประปาใช้ ซึ่งเริ่มสร้างเมื่อ พ.ศ. 2540

- โทรศัพท์ ในหมู่บ้านมีโทรศัพท์สาธารณะ 2 เครื่อง แต่สำหรับโทรศัพท์ติดตามบ้านยังไม่มีใช้ ถ้าจะมีการติดต่อก็มีบางบ้านที่มีโทรศัพท์มือถือใช้และผู้มาใช้บริการก็เสียค่าบริการให้แก่เจ้าของโทรศัพท์ ในส่วนขงโทรศัพท์นี้ ชาวบ้านอยากได้มีไว้ใช้ภายในบ้านมาก

1.2.7 ประชากร

หมู่บ้านหนองสะแกมีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 69 ครอบครั้ว มีประชากรที่อาศัยอยู่จริง 309 คน เป็นชาย 155 คน หญิง 154 คน โดยมีรายละเอียดของลักษณะประชากรในชุมชนบ้านหนองสะแกตามตารางที่ 1 ดังนี้คือ

ตารางที่ 1 จำนวนของประชากรจำแนกตามลักษณะของประชากร

ลักษณะของประชากร	จำนวน
1. เพศ	
- ชาย	155
- หญิง	154
2. อายุ	
1 วัน - 3 ปีเต็ม	1
3 ปี 1 วัน - 6 ปีเต็ม	10
6 ปี 1 วัน - 12 ปีเต็ม	25
12 ปี 1 วัน - 14 ปีเต็ม	5
15 ปี 1 วัน - 18 ปีเต็ม	21
18 ปี 1 วัน - 50 ปีเต็ม	176
50 ปี 1 วัน - 60 ปีเต็ม	35
60 ปี 1 วันขึ้นไป	36

ตารางที่ 1 ต่อ

ลักษณะของประชากร	จำนวน
3. จบการศึกษา	
ไม่จบการศึกษา	12
ประถมศึกษา	253
มัธยมศึกษา	29
ปริญญาตรี	7
4. อาชีพหลัก	
ทำไร่ทำนา	49 ครัวเรือน
ทำสวน	20 ครัวเรือน
ค้าขาย	3 ครัวเรือน
รับจ้าง	37 ครัวเรือน
รับราชการ	3 ครัวเรือน

1.2.8 ผู้นำและการเมืองการปกครอง

หมู่บ้านหนองสะแกได้แบ่งการปกครอง ออกเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนของการปกครองและส่วนของการบริหาร มีรายละเอียดในตารางที่ 2 ดังนี้คือ

ตารางที่ 2 แสดงรายละเอียดของผู้นำการเมืองและการปกครอง

ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	การศึกษา
1. ส่วนของการปกครอง		
นายแล คงขุนทด	ผู้ใหญ่บ้าน	ป.4
นายเต็ม ดอกสันเทียะ	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	ม.3
นายหมั่น ขุมสันเทียะ	ฝ่ายประชาคม	ป.4
นายทอง แคนสันเทียะ	ฝ่ายการคลัง	ป.4
นายตำรวจ รำพันดุง	ฝ่ายการเกษตร	ม.3
นางสุทธิศา อารีย์เจริญ	ฝ่ายสาธารณสุข	ม.3
นางสมหมาย เนียมสันเทียะ	ฝ่ายสตรี แม่บ้าน	ป.4
นายม้วน เดสันเทียะ	ฝ่ายสิทธิเด็ก	ป.6

นายอภัยชนท์ วาพันดุง	ฝ่ายเยาวชน	ม.6
2. ส่วนของการบริหาร		
นายประยูร ศรีสันเทียะ	สมาชิก อบต.	ม.3
นายสำรวม รำพันดุง	สมาชิก อบต.	ม.3

1.2.9 โรงเรียนและการศึกษา

หมู่บ้านหนองสะแกมีโรงเรียนประจำหมู่บ้าน ชื่อ โรงเรียนบ้านหนองสะแก เปิดสอนในระดับประถมศึกษาเมื่อ พ.ศ. 2486 ซึ่งโรงเรียนบ้านหนองสะแกนี้จะมีนักเรียนจากบ้านหนองสะแก และบ้านหนองสะแกพัฒนา (หมู่ 11) มาเรียนด้วย และมีครูรวมทั้งหมด 5 คน มีนักเรียนทั้งหมด 72 คน

1.3 ด้านเศรษฐกิจของชุมชน

เศรษฐกิจของชุมชนบ้าน โตนดนั้นจะดีหรือไม่ดีขึ้นอยู่กับรายได้ของชาวบ้าน ส่วนใหญ่รายได้ของชาวบ้านจะมาจากการขายผลผลิตทางการเกษตรซึ่งถ้าปีไหนพืชผลทางการเกษตรมีราคาที่สูง โดยเฉพาะมันสำปะหลัง ก็จะทำให้ชาวบ้านมีรายได้ที่สูงขึ้นด้วย เมื่อหักค่าใช้จ่ายชาวบ้านก็จะเหลือเงินไว้ใช้จ่ายซื้อสิ่งของ เครื่องอุปโภค บริโภคกัน แต่ถ้าปีไหนราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ ก็จะทำให้ชาวบ้านมีรายได้ที่ต่ำลงไปด้วย และชาวบ้านก็จะไม่ค่อยมีเงินที่จะใช้จ่ายซื้อสิ่งของกัน เลยพลอยทำให้ เศรษฐกิจของหมู่บ้านซบเซาตามลงไป ซึ่งในปัจจุบันชาวบ้านก็จะหารายได้เสริมหลังจากว่างเว้นจากการทำไร่ทำนา ด้วยการออกไปหารับจ้างทำงานทั้งในตัวจังหวัด และในตัวกรุงเทพฯ โดยค่าแรงงานของชาวบ้านเฉลี่ยแล้วจะอยู่ที่ 120 บาทต่อคนต่อวัน ในด้านเศรษฐกิจของชุมชนมีดังนี้

1.3.1 จำนวนทรัพย์สินต่าง ๆ ของชุมชน

- ร้านค้าขายของชำ 3 ร้าน
- รถยนต์ 4 คัน
- มอเตอร์ไซด์ 28 เครื่อง
- รถไถเดินตาม 10 คัน
- มีไฟฟ้าใช้ 69 ครอบครั้ว
- ตู้เย็น 43 เครื่อง
- โทรทัศน์ 50 เครื่อง
- หอกระจายข่าว 1 แห่ง

1.3.1 รายได้ของประชาชนในหมู่บ้านต่อปี แต่ละครอบครัว โดยสรุปรวมทั้งหมด ประมาณ 30,000.- บาทขึ้นไป

1.3.2 ชาวบ้านเป็นหนี้สินสถาบันการเงินของรัฐ คือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำนวน 37 ครอบครัว เหลือแล้วครอบครัวละประมาณ 10,000 บาทขึ้นไป จนถึง 100,000 บาท

1.4 ด้านสังคมวัฒนธรรม

หมู่บ้านหนองสะแกเป็นหมู่บ้านที่ยังถือว่าเป็นชนบทอยู่ มีวิถีชีวิตที่เรียบง่ายอยู่กับแบบที่แบบน่อง ชอบช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ถึงแม้ว่าในปัจจุบันสังคมวัฒนธรรมของชาวบ้านและวิถีชีวิตจะเปลี่ยนไปบ้าง เนื่องจากชาวบ้านนิยมออกไปหางานทำในตัวกรุงเทพ ฯ เมื่อกลับมาอยู่ในหมู่บ้านก็ยังนำวัฒนธรรมจากในเมืองกลับมาอยู่ในชุมชนด้วย เช่นการแต่งกาย การเป็นอยู่และคำพูด แต่วัฒนธรรมที่ดีของชาวบ้านก็ยังพอที่จะหลงเหลือให้เห็นอยู่บ้าง เช่นการเคารพผู้เฒ่าผู้แก่ การอยู่กันแบบครอบครัวใหญ่ การละเล่นในแบบของพื้นบ้านในวันสงกรานต์ และภาษาที่ใช้ยังเป็นภาษาท้องถิ่นอยู่ คือภาษาโคราช สังคมวัฒนธรรมของชุมชนบ้านหนองสะแกมีรายละเอียดที่เพิ่มเติมดังนี้คือ

1.4.1 ระบบเครือญาติ

ระบบเครือญาติของชุมชนบ้านหนองสะแกนี้มีอยู่กันหลายกลุ่ม หลายวงศ์ตระกูล โดยจะอาศัยอยู่ในพื้นที่ของหมู่บ้านเป็น หย่อม ๆ สาเหตุที่หมู่บ้านมีความหลากหลายของวงศ์ตระกูลก็เพราะว่าหมู่บ้านนี้ได้มีการก่อตั้งมานาน ทำให้วงศ์ตระกูลของชาวบ้านได้แตกแยกกันออกไป ถึงแม้ว่าหมู่บ้านจะมีชาวบ้านอาศัยกันอยู่หลายกลุ่ม แต่ชาวบ้านก็อยู่กันอย่างสงบสุข มีชีวิตที่เรียบง่าย ชอบช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

1.4.2 วัดและประเพณี

วัดของหมู่บ้านหนองสะแก มีทั้งหมด 2 วัดด้วยกันคือ วัดหนองสะแก และวัดป่าธรรมเจริญ สำหรับวัดป่าธรรมเจริญนี้เป็นวัดที่มีพระที่เคร่งครัดในเรื่องการบำเพ็ญศิลมากจะมีพระจำวัด 3 รูปด้วยกันและเป็นวัดที่จะมีการจัดงานพิธีรื่นเริงต่างๆ และเป็นวัดที่อนุรักษ์พันธุ์ไม้โดยเฉพาะไม้ยืนต้นมีมากมายหลายชนิดพื้นที่ของวัดส่วนใหญ่ใช้ปลูกต้นไม้ ซึ่งวัดทั้ง 2 วัดนี้เป็นศูนย์กลางของชาวบ้านหนองสะแก และหนองสะแกพัฒนา (หมู่ 11) ในการใช้ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา บุญประเพณีต่าง ๆ แต่ในการจัดงานพิธีจะจัดที่วัดบ้านหนองสะแก ส่วนของบุญประเพณีของหมู่บ้านนี้ที่จัดขึ้นประจำปี ก็มีในส่วนของจัดงานทอดกฐิน ทอดผ้าป่า เทศน์มหาชาติ และงานรดน้ำคำหัวผู้สูงอายุในวันสงกรานต์ และงานลอยกระทง

1.5 ข้อมูลด้านอื่น ๆ ของชุมชน

1.5.1 การเปลี่ยนแปลงด้านอาชีพของชาวบ้าน ตั้งแต่ตั้งหมู่บ้าน/ชุมชนถึงปัจจุบัน ชาวบ้านมีการเปลี่ยนแปลงอาชีพได้แก่

- วงปีพาทย์ ซึ่งจะรับจ้างเล่นตามงานบุญต่างๆ ทั้งในหมู่บ้าน และหมู่บ้านใกล้เคียง

- รับจ้างเลี้ยงไก่พันธ์เนื้อจากบริษัท
- รับจ้างทำงานทั้งในหมู่บ้านและไปทำงานในตัวจังหวัด, กรุงเทพฯ
- ทำไร่นาสวนผสม

1.5.2 การเปลี่ยนแปลงด้านสาธารณูปโภค

- ถนนเมื่อเริ่มตั้งหมู่บ้านเป็นถนนแบบ ดินทางเกวียน
- เป็นถนนลูกรัง เมื่อ พ.ศ. 2525
- เป็นถนนลาดยาง เมื่อ พ.ศ. 2538
- ไฟฟ้าเข้าหมู่บ้านเมื่อ พ.ศ. 2529
- ประปาเข้าหมู่บ้านเมื่อ พ.ศ. 2540

1.5.3 ภูมิปัญญาชาวบ้าน

- ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม ชาวบ้านได้มีการจักสานเครื่องใช้ต่างๆ เช่น กระด้ง ตะกร้า กระเชอ ฯลฯ เครื่องสำหรับจับสัตว์น้ำ เช่น แห อวน ไซ ฯลฯ มากันตั้งแต่ในอดีต แต่ในปัจจุบันนี้มีชาวบ้านที่จักสานเป็นอยู่น้อยมาก ลงเหลืออยู่เฉพาะคนเฒ่าคนแก่ที่ยังมีชีวิตอยู่ในส่วนของคนสมัยใหม่จะจักสานไม่เป็นกัน คนเฒ่าคนแก่ที่ยังจักสารเครื่องใช้อยู่ คือ นายเจริญ เทียงสันเทียะ

- ด้านปรัชญา ศาสนา และประเพณี มีชาวบ้านที่ยังประยุกต์และปรับใช้หลักธรรมคำสั่งสอน ทางศาสนา และการถ่ายทอดวัฒนธรรมประเพณีที่มีคุณค่าต่อบริบทชุมชนและคนรุ่นใหม่ คือ นายหล้า วาพันดุง

1.5.4 ความต้องการของชาวบ้านในชุมชนมีดังนี้

- การมีอาชีพเสริม และการเพิ่มรายได้ มีตลาดรับซื้อแน่นอน
- การประกันราคาพืชผลทางการเกษตร
- วิธีการแก้ไขดิน เพราะดินส่วนใหญ่เป็นดินแข็งเพาะปลูกไม่ได้ผล

2. ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม

เนื้อหาของตอนนี้จะนำเสนอถึงเรื่องผลการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้าน บ้านหนองสะแกในภาพรวม ซึ่งจะนำเสนอผลการประเมินปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตของโครงการกองทุนหมู่บ้าน บ้านหนองสะแกของหน่วยระบบ A คือหน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้ ตามตัวชี้วัดที่ได้กล่าวมาแล้วในตอนที่ 3 ของบทที่ 3 ในสารนิพนธ์ฉบับนี้ ซึ่งมีเนื้อหาและรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 ผลการประเมินปัจจัยนำเข้า

2.1.1 นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ชุมชนหมู่บ้านหนองสะแกก่อนที่จะจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน 1 ล้านบาทขึ้น หมู่บ้านมีกองทุนอื่นอยู่ก่อนแล้ว เช่น กลุ่มออมทรัพย์เฉลิมพระเกียรติฯ กลุ่มอาชีพหมู่บ้านกองทุนปุย กลุ่มเกษตร เมื่อหมู่บ้านมีกองทุนอื่น ๆ อยู่ก่อนแล้วทำให้การจัดตั้งกองทุน 1 ล้านบาทจึงง่ายขึ้น ไม่ยุ่งยากเท่าที่ควร ประกอบด้วยมีคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอให้ความรู้ความเข้าใจและมาช่วยให้คำแนะนำในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน 1 ล้านบาท แก่ชาวบ้าน และชาวบ้านเองก็ให้ความสนใจ และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน ไม่ว่าจะเป็นส่วนของชาวบ้านและในส่วนของผู้นำหมู่บ้าน จึงทำให้กองทุนหมู่บ้านหนองสะแกมีการดำเนินงานไปได้ตามนโยบายของรัฐบาล โดยไม่มีปัญหาและอุปสรรคอะไร และจากการที่ชาวบ้านให้ความสนใจ และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีและมีการสมัครเป็นสมาชิกของกองทุนหมู่บ้านทั้งหมด 59 ราย จากจำนวนครอบครัวทั้งหมด 69ครอบครัว หรือคิดเป็น ร้อยละ 81 และจากการสัมภาษณ์ชาวบ้านในชุมชนบ้านหนองสะแกส่วนใหญ่แล้วก็มีทัศนคติที่ดีต่อกองทุนหมู่บ้านและเชื่อว่าโครงการนี้จะทำให้ชาวบ้านมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สามารถที่จะสร้างงาน สร้างอาชีพให้กับชาวบ้านได้ และชาวบ้านยังต้องการที่จะให้กองทุนหมู่บ้านมีการพัฒนา มีความเจริญ สามารถที่จะอยู่เพื่อเป็นทุนในการพัฒนาอาชีพ และสร้างรายได้ให้กับชาวบ้านตลอดไป

2.1.2 เงิน 1 ล้านบาท

กองทุนหมู่บ้านหนองสะแกได้รับการจัดสรรเงิน 1 ล้านบาท ในวันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2544 เมื่อได้รับเงิน โอนเข้ามาในกองทุนแล้วทางคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านก็ได้นำเงิน 1 ล้านบาทมาให้กับสมาชิกที่มีความต้องการกู้เงินเพื่อไปประกอบอาชีพตามโครงการที่สมาชิกเขียนและยื่นในการขอกู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งในปัจจุบันมีผู้กู้เงินจากกองทุนทั้งหมด 41 ราย จากจำนวนสมาชิกทั้งหมด 59 ราย หรือคิดเป็น ร้อยละ 69 โดยที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหนองสะแกได้ปล่อยให้กับสมาชิกกู้ทั้งหมด 41 รายในวันเดียวกันคือ วันที่ 5 ตุลาคม พ.ศ. 2544 จำนวนเงินที่ปล่อยให้สมาชิกกู้มียอดเงินรวม ทั้งหมด 657,000.- บาท ในปัจจุบันเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2545 มียอดเงินคงเหลือตามสมุดบัญชีเงินฝากกองทุนหมู่บ้านหนองสะแก กับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาซอยขามทะเลสอ หมายเลขบัญชี 021 - 1 02979 - 5 มียอดเงินคงเหลือรวม 343,000.- บาท และจำนวนผู้กู้เงินทั้งหมดนำเงินที่กู้ได้ไปดำเนินการประกอบอาชีพในด้านพัฒนาอาชีพ ซึ่งมีรายละเอียดตามตารางที่ 4 ดังนี้คือ

ตารางที่ 4 แสดงการดำเนินการประกอบอาชีพจากการกู้เงินกองทุนหมู่บ้าน หนองสะแก

อาชีพ	จำนวน (ราย)	จำนวนเงิน (บาท)
ทำไร่มันสำปะหลัง,ปลูกข้าว	31	497,000.-
เลี้ยงสัตว์คือ ไก่	3	40,000.-
ค้าขาย	4	60,000.-
ช่างเสริมสวย	3	60,000.-

นอกจากในชุมชนจะมีเงินทุนที่ได้รับการจัดสรรจากทางรัฐบาล 1 ล้านบาทแล้ว ในชุมชนเองยังได้ออมเงิน เป็นเงินฝากสะสม หรือเงินฝากประจำของสมาชิกซึ่งจะต้องนำฝากเท่ากันทุกเดือน เดือนละ 20 บาท ต่อสมาชิก 1 ราย ซึ่งในปัจจุบัน เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2545 มียอดเงินฝากตามสมุดบัญชีเงินฝากสะสมกองทุนหมู่บ้านหนองสะแก กับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาย่อยชาวทะเลสาบ หมายเลขบัญชี 021 - 267067 - 6 มียอดเงินรวมทั้งหมด 10,195.93.- บาท

2.1.3 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหนองสะแก ได้จากการคัดเลือกตามระเบียบของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติที่ได้กำหนดไว้ โดยที่หมู่บ้านหนองสะแกมีคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านทั้งหมด 15 คน เป็นชาย 8 คน หญิง 7 คน ซึ่งมีรายละเอียดตามตารางที่ 5 ดังนี้คือ

ตาราง จำนวนคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหนองสะแก

ชื่อ	ตำแหน่ง	ประสบการณ์และความสามารถพิเศษ
1. นายแต้ม คอกสันเทียะ	ประธานกองทุน	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน, ประธานอสม.
2. นายเปลี่ยน จดสันเทียะ	รองประธาน	กรรมการหมู่บ้าน
3. นางสมใจ แดสันเทียะ	เลขานุการ	อสม. กรรมการกลุ่มเงินออมทรัพย์
4. นางสมพิศ ศรีประเสริฐ	เหรัญญิก	อสม. กรรมการกลุ่มเงินออมทรัพย์
5. นายแล คงขุนทด	ผู้ตรวจสอบภายใน	ผู้ใหญ่บ้าน
6. นางปริศนา เปลื้องสันเทียะ	ประชาสัมพันธ์	อสม.
7. นางอุร เดสันเทียะ	ผู้ช่วยประชาสัมพันธ์	อสม.
8. นายคำแพง ละมูล	กรรมการ	
9. นางเพ็ญ แดสันเทียะ	กรรมการ	กองทุนเงินสะสมเฉลิมพระเกียรติ
10. นายหลัว วาพันคง	กรรมการ	ผู้อาวุโส
11. นายซื่อน โปรงสันเทียะ	กรรมการ	กรรมการหมู่บ้าน อสม.
12. นายอยู่ บุญชด	กรรมการ	
13. นายพั้ว ช่วยงาน	กรรมการ	
14. นางเล็ก สำราญ	กรรมการ	
15. นางประยูร ไร่พันคง	กรรมการ	กรรมการหมู่บ้าน

2.1.4 ระเบียบและการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

ระเบียบข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้านหนองสะแกได้จัดทำขึ้นโดยยึดระเบียบข้อบังคับของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติเป็นเกณฑ์ และได้จัดทำและกำหนดข้อบังคับขึ้นจากการเปิดเวทีชาวบ้าน และในส่วนของการบริหารการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน โคนด จากข้อมูลในการสอบถามสัมภาษณ์ของชาวบ้านส่วนใหญ่แล้วจะพอใจกับการบริหารงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการจัดสรรเงินให้กับสมาชิกเพื่อกู้ไปประกอบอาชีพ ถึงแม้บางรายจะได้เงินคู้้น้อยกว่าที่ตัวเองต้องการแต่ก็เข้าใจว่า เงินของกองทุนมีจำนวนจำกัด และสมาชิกก็มีความต้องการมาก จึงต้องจัดสรรและเฉลี่ยกันออกไปโดยดูถึงความสามารถในการชำระหนี้ และคิดถึงโครงการที่สมาชิกเขียนขึ้นมาเพื่อกู้เงินว่าทำได้จริงและสามารถที่จะพัฒนาให้มีความยั่งยืนได้หรือไม่

2.2 ผลการประเมินกระบวนการ

2.2.1 การคัดเลือกผู้กู้

การคัดเลือกผู้กู้เงินจากกองทุนของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจะคัดเลือกจากสมาชิกที่มีความประสงค์ที่จะขอกู้เงิน โดยต้องทำตามกระบวนการการขอกู้เงินจากกองทุนคือ ต้องเขียนคำขอกู้ และโครงการที่จะดำเนินงานเมื่อได้รับเงินกู้ไป คณะกรรมการจะคัดเลือกกว่าสมาชิกรายไหนที่ควรจะได้รับเงินกู้ไปเท่าไร คณะกรรมการจะคัดเลือกและจัดสรรโดยดูถึงความสามารถในการชำระหนี้ ประวัติฐานะทางการเงินที่ผ่านมา และความขยันหมั่นเพียรของสมาชิกว่าจะสามารถนำเงินที่กู้ไปประกอบอาชีพได้ และสามารถนำเงินมาชำระคืนกองทุนได้เมื่อครบเวลาชำระหนี้

2.2.2 กระบวนการทำบัญชีของกองทุน

การทำบัญชีของกองทุนหมู่บ้านหนองสะแกไม่ค่อยมีอะไรที่ยุ่งยาก และซับซ้อน คณะกรรมการที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลเรื่องบัญชีก็ได้รับการอบรมจากหน่วยงานของทางราชการ และได้มีหน่วยงานจากอำเภอมาให้คำแนะนำและมาช่วยในเรื่องของการตรวจสอบบัญชี ประกอบกับการบริหารงานของกองทุนหมู่บ้านหนองสะแก ในการจัดสรรเงินกู้ให้กับสมาชิก เป็นการปล่อยกู้ในครั้งเดียวทั้งหมด 41 ราย และกำหนดคืนชำระเป็นงวดรายปีทั้งหมด ฉะนั้นบัญชีของกองทุนหมู่บ้านจะไม่มี การเคลื่อนไหวเลยในระยะนี้ จะมีการเคลื่อนไหวบัญชีของกองทุนอีกทีก็จะ เป็นในช่วงการรับชำระหนี้ของสมาชิก ในวันที่ 5 ตุลาคม พ.ศ. 2545 ในปัจจุบันจะมีการเคลื่อนไหวบัญชีก็เป็นเพียงบัญชีเงินฝากที่จะต้องนำฝากธนาคารทุกเดือน

2.2.3 การรับชำระหนี้

การรับชำระหนี้ของกองทุนหมู่บ้านหนองสะแกในขณะนี้ยังประเมินไม่ได้ เพราะว่าจำนวนผู้กู้ทั้งหมด 41 ราย จะครบกำหนดชำระหนี้ในวันที่ 5 ตุลาคม พ.ศ. 2545 สาเหตุที่ คณะกรรมการกำหนดให้ผู้กู้ชำระหนี้เป็นงวดรายปีเหมือนกันทั้งหมดคือ ผู้กู้ส่วนใหญ่จะมีอาชีพทางการเกษตรและผลตอบแทนในการทำเกษตรจะให้ผลตอบแทนเป็นรายปี ฉะนั้น คณะกรรมการจึงให้นำส่งเงินคืนเป็นรายปี และการทำบัญชีของกองทุนก็ไม่ยุ่งยากด้วย และจากการ สอดสัมภาษณ์ของผู้กู้ในประเด็นการชำระหนี้ส่วนใหญ่แล้วสมาชิกจะเตรียมเงินเอาไว้เมื่อถึงครบ กำหนด เพื่อจะไม่ให้ตัวเองเสียประวัติในการชำระหนี้

2.2.4 การช่วยหาตลาด

ไม่มีการช่วยหาตลาดให้กับสมาชิกที่กู้เงินจากกองทุนไป ผู้ที่กู้เงินไปจะต้องรับผิดชอบเองดำเนินกิจกรรมเอง และหาตลาดเอง ผู้กู้เงินส่วนใหญ่ นำเงินที่กู้ได้ไปประกอบอาชีพที่ตัวเองทำและเป็นอาชีพหลักอยู่แล้วจึงไม่ค่อยมีปัญหาอะไรในการดำเนินงาน แต่ในด้านพัฒนาอาชีพและในด้านส่งเสริมอาชีพจะไม่มี ชาวบ้านก็จะทำแต่อาชีพที่ตัวเองถนัดเท่านั้น

2.3 ผลการประเมินผลผลิต

ผลการประเมินผลผลิต สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ด้านดังนี้

2.3.1 ผลโดยตรง

มีจำนวนผู้กู้ทั้งหมด 41 ราย ยอดเงินให้กู้ 657,000.- บาท

2.3.2 ผลกระทบโดยตรง

การขยายกิจการของผู้กู้ จากเดิมผู้กู้มีการทำไร่มันสำปะหลังเฉพาะที่ดินของตัวเองเมื่อได้รับเงินกู้แล้ว ผู้กู้เงินก็ได้เช่าที่เพิ่มในการทำไร่ มันสำปะหลัง และมีการเพิ่มขึ้นของสัตว์เลี้ยง เช่น โค เมื่อผู้กู้ได้เงินไปก็จะนำเงินไปซื้อพ่อพันธุ์แม่พันธุ์มาเพิ่มเติมจากที่มีอยู่แล้ว

2.3.3 ผลกระทบทางอ้อม

ผลกระทบทางอ้อมจากกองทุนหมู่บ้านทำให้การกู้หนี้ยืมสินจากแหล่งอื่นหรือการกู้เงินนอกระบบที่เสียดอกเบี้ยแพงลดลง และทำให้ผู้กู้ได้มีความคิดริเริ่มในการที่จะประกอบอาชีพใหม่ ๆ และรู้จักการทำบัญชี

3. ผลการประเมินผู้กู้แต่ละราย

เนื้อหาของตอนนี้นำผู้ทำสารนิพนธ์จะนำเสนอถึงผลการประเมินผู้กู้แต่ละราย ในหน่วยระบบ B จะแสดงผลการประเมินบริบทเฉพาะตัว ปัจจัยนำเข้ากระบวนการ และผลผลิต ตามตัวชี้วัดดังกล่าวมาแล้วในตอน 3 ของบทที่ 3 ในสารนิพนธ์ฉบับนี้ ดังนี้

3.1 ผลการประเมินบริบทเฉพาะตัว

3.1.1 ประสบการณ์ในการดำเนินกิจการของผู้กู้

ส่วนใหญ่ผู้กู้เงินจากกองทุนจะนำเงินที่กู้ได้ไปลงทุนประกอบอาชีพที่ผู้กู้ถนัด และเป็นอาชีพหลักของตัวเองอยู่แล้ว จึงทำให้การดำเนินกิจการของผู้กู้นั้นไม่มีปัญหาและ สามารถดำเนินกิจการเป็นไปอย่างเรียบร้อย

3.1.2 หนี้สิน

ผู้กู้ส่วนใหญ่ จำนวน ร้อยละ 80 มีหนี้สินกับสถาบันการเงิน คือธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร แต่ในปัจจุบันได้รับการพักหนี้เกษตรกร ส่วนหนี้สินนอกระบบส่วนใหญ่แล้วจะไม่ค่อยพบข้อมูลว่าชาวบ้านเป็นหนี้สินนอกระบบ

3.1.3 อาชีพหลัก

อาชีพหลักของผู้กู้ส่วนใหญ่ จะมีอาชีพทางการเกษตร คือทำไร่ทำนา และจะมีอาชีพเสริมที่ว่างเว้นจากการทำไร่ทำนา ก็เป็นอาชีพรับจ้าง

3.1.4 รายได้

รายได้ของครอบครัวของผู้กู้ ส่วนใหญ่จะมีรายได้จากการประกอบอาชีพหลัก นั่นคืออาชีพทำไร่มันสำปะหลัง ในแต่ละปีจะมีรายได้เฉลี่ยแล้วอยู่ที่ 25,000 – 50,000 บาท

1.2 ผลการประเมินปัจจัยนำเข้า

1.2.1 จำนวนเงินกู้ที่สมาชิกได้รับแยกเป็นกลุ่มอาชีพต่าง ๆ มีรายละเอียด ดังนี้
ตาราง จำนวนเงินกู้ที่สมาชิกได้รับ กลุ่มอาชีพเกษตร

ที่	ชื่อ - สกุล	จำนวนเงินกู้
1	นางอุตร เดสันเทียะ	20,000.00
2.	นางสุภาพ ขุนสันเทียะ	20,000.00
3.	นางเสมอ บุญหล่อ	10,000.00
4.	นายโรย เจพันธ์	20,000.00
5.	นายสมใจ ไร่พันธ์	20,000.00
6.	นายหมั่น ขุนสันเทียะ	20,000.00
7.	นางรุ่งอรุณ ศรีสันเทียะ	15,000.00
8.	นายใช้ ใจพันธ์	20,000.00
9.	นายเจริญ เทียงสูงเนิน	20,000.00
10.	นายสำรอง คงขุนทด	20,000.00
11.	นางเพ็ญ แดสันเทียะ	20,000.00
12.	นายว่อง ตำราญ	10,000.00
13.	นายผัน ขอนใหม่	15,000.00
14.	นายอยู่ บุญซัด	10,000.00
15.	นายชื่อน โปร่งสันเทียะ	10,000.00
16.	นายคล้าย เป็รื่องสันเทียะ	17,000.00
17.	นางสมพิศ ศรีประเสริฐ	15,000.00
18.	นางสมพร เดสันเทียะ	15,000.00
19.	นางพยุง เรียงสันเทียะ	15,000.00
20.	นางมาลัย จัดสันเทียะ	15,000.00
21.	นายรอง งานสันเทียะ	20,000.00
22.	นายสุดสวาท วาพันธ์	10,000.00
23.	นายแหมว เดสันเทียะ	10,000.00
24.	นายสิริ แดสันเทียะ	20,000.00

25.	นายมิตร	เดชันเทียะ	15,000.00
26.	นายสวน	เดชันเทียะ	20,000.00
27.	นางพยอม	ไต้สันเทียะ	20,000.00
28.	นางประยูร	รำพันคุง	15,000.00
29.	นายช่อ	ศรีอภัย	10,000.00
30.	นางพิน	โนนทิง	10,000.00
31.	นางสมใจ	เดชันเทียะ	20,000.00

ตาราง จำนวนเงินกู้ที่สมาชิกได้รับ กลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์

ที่	ชื่อ-สกุล	จำนวนเงินกู้
1.	นางนภเปส้า นวลพลกรัง	5,000.00
2.	นางเทียว เป็รื่องสันเทียะ	20,000.00
3.	นายวน เป็รื่องสันเทียะ	15,000.00

ตาราง จำนวนเงินกู้ที่สมาชิกได้รับ กลุ่มอาชีพค้าขาย

ที่	ชื่อ-สกุล	จำนวนเงินกู้
1.	นางนุช ศรีอภัย	5,000.00
2.	นางรวน ขศกลาง	15,000.00
3.	นางสุนทร โพธิ์ศรี	20,000.00
4.	นายทอง แอนสันเทียะ	20,000.00

ตาราง จำนวนเงินกู้ที่สมาชิกได้รับ กลุ่มอาชีพช่างเสริมสวย

ที่	ชื่อ-สกุล	จำนวนเงินกู้
1.	นางอำพร แดสันเทียะ	20,000.00
2.	นางมาลี เดชันเทียะ	20,000.00
3.	นางสายทอง ภูมิปัญญา	20,000.00

1.2.2 เงินอื่น ๆ

เมื่อจำนวนเงินกู้ที่กู้จากกองทุนไม่เพียงพอต่อการดำเนินกิจการ ผู้กู้ก็จะนำเงินของตัวเองมาสมทบในการลงทุนเพื่อประกอบกิจการด้วย และส่วนใหญ่จะไม่พบว่าไปกู้ยืมเงินนอกระบบมาลงทุนในการประกอบการเพราะเงินกู้นอกระบบจะเสียดอกเบี้ยที่แพง ประมาณ ร้อยละ 5 - 10 บาทต่อเดือนทำให้ไม่คุ้มกับการลงทุน

1.2.3 สถานที่และวัตถุดิบ

ผู้กู้ส่วนใหญ่จะมีสถานที่ในการประกอบการอยู่แล้ว เช่นมีที่ดินเป็นของตัวเอง แต่ในส่วนของวัตถุดิบเช่น พันธุ์มันสำปะหลัง ปุ๋ย ยาหรือสารเคมีที่จำเป็นยังต้องซื้อจากที่อื่น เช่นในชุมชนอื่นหรือในตัวอำเภอและจังหวัด

1.2.4 เทคนิควิธีการทำงาน

เทคนิควิธีการทำงานในการประกอบอาชีพส่วนใหญ่แล้ว ผู้กู้จะมีเทคนิคและวิธีการทำงานแบบดั้งเดิมที่เคยทำกันมาตั้งแต่อดีต จะไม่ค่อยมีเทคนิคหรือวิธีการทำงานในรูปแบบใหม่ ๆ แต่การประกอบอาชีพของผู้กู้ส่วนใหญ่จะเป็นการประกอบอาชีพทางการเกษตร เทคนิคหรือวิธีการทำงานจึงไม่ค่อยซับซ้อนและยุ่งยาก ไม่เหมือนกับการประกอบอาชีพในด้านอื่นที่ต้องมีเทคนิคและวิธีการที่ซับซ้อนยุ่งยากพอสมควร

1.2.5 แรงงาน

ด้านแรงงานส่วนใหญ่ผู้กู้จะใช้แรงงานจากสมาชิกในครอบครัว ถ้าแรงงานจากสมาชิกในครอบครัวไม่เพียงพอต่อการทำงาน ก็จะจ้างแรงงานจากสมาชิกในชุมชน ค่าแรงงานจะอยู่ที่ 120 บาทต่อคนต่อวันและแรงงานในการทำงานเพื่อประกอบอาชีพส่วนใหญ่จะใช้แรงงานไม่เกิน 10 คน

1.3 ผลการประเมินกระบวนการ

1.3.1 การใช้จ่ายเงินกู้

สมาชิกผู้กู้ส่วนใหญ่ได้มีการใช้จ่ายเงินกู้ตามวัตถุประสงค์ของโครงการคือการนำเงินที่กู้ได้ไปลงทุนในการประกอบอาชีพที่ตัวเองถนัดและเป็นอาชีพหลัก แต่ก็มีบางส่วนที่พบว่าได้นำเงินจากการกู้ไปใช้จ่ายในทางอื่น คือไปใช้หนี้สินที่มีอยู่ก่อนแล้ว หนี้สินนั้นเกิดจากการกู้ยืมจากเพื่อนบ้านเพื่อไปลงทุนทำกิจการก่อนที่จะได้รับเงินกู้ เมื่อได้รับอนุมัติเงินกู้ก็จะนำเงินไปใช้คืนให้กับเพื่อนบ้าน

1.3.2 การหาตลาด

ผู้ถือหุ้นใหญ่แล้วผู้ก็จะมิตลาดที่รองรับผลผลิตทางการเกษตรอยู่แล้ว เรื่องของราคานั้นจะขึ้นอยู่กับราคาของตลาดว่าในช่วงนั้นราคาพืชผลทางการเกษตรจะอยู่ที่เท่าไร โดยที่ผู้ที่ไม่สามารถที่จะกำหนดราคาเองได้

1.3.3 การทำบัญชี

การทำบัญชีรายรับรายจ่ายของการดำเนินกิจการของผู้ถือหุ้นใหญ่จะไม่ได้ทำบัญชีอย่างเป็นระบบ แต่จะมีการจดบันทึกตัวเลขอย่างคร่าว ๆ ว่าได้ลงทุนอะไรไปและมีผลตอบแทนเท่าไร

1.4 ผลการประเมินผลผลิต

1.4.1 ผลโดยตรง

ผู้ที่มีเงินทุนจากกองทุนเพื่อไปประกอบอาชีพที่ตัวเองต้องการและถนัด

1.4.2 ผลกระทบทางตรง

การเพิ่มขึ้นของรายได้และผลผลิตเมื่อผู้ที่มีเงินในการลงทุนทำให้ผู้มีการเช่าที่เพิ่มในการประกอบอาชีพ เช่นการทำไร่มันสำปะหลัง และการเลี้ยงสัตว์ที่มีการซื้อพ่อพันธุ์ แม่พันธุ์มาเพิ่ม

1.4.3 ผลกระทบทางอ้อม

เมื่อผู้มีงานทำทำให้ผู้ที่มีรายได้ที่เพิ่มขึ้น เมื่อมีรายได้ที่เพิ่มขึ้นก็จะทำให้ผู้ที่มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นด้วย นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ที่ออกไปทำงานนอกชุมชนก็กลับมาทำงานเพื่อประกอบอาชีพในชุมชนด้วย

4. สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์

4.1 การบรรลุเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติทั้ง 5 ข้อ พบว่า

4.1.1 การเกิดกองทุน พบว่า

ในชุมชนมีการรวมกลุ่มกันก่อนที่จะมีการจัดตั้งกองทุนทั้งหมด 4 กองทุน และได้รับการจัดสรรเงินและได้รับเงินโอนเข้าบัญชีกองทุนหมู่บ้านเมื่อวันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2544 สมาชิกในชุมชนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนซึ่งมีคณะกรรมการระดับอำเภอและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาให้ความรู้และเป็นที่ปรึกษาให้กับหมู่บ้าน สมาชิกในชุมชนส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อกองทุนเชื่อว่ากองทุนหมู่บ้านสามารถที่พัฒนาอาชีพและรายได้ให้กับชาวบ้านได้ และยังมีความต้องการที่จะให้กองทุนหมู่บ้านมีการพัฒนาและอยู่กับหมู่บ้านในการเป็นทุนเพื่อประกอบอาชีพตลอดไป

4.1.2 ระบบบริหารกองทุน พบว่า

มีคณะกรรมการบริหารกองทุนจำนวน 15 คน ได้จากการคัดเลือกตามระเบียบข้อบังคับของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ การบริหารกองทุนหมู่บ้าน 1 ล้านบาทของคณะกรรมการ ถือว่ามีประสิทธิภาพได้ในระดับหนึ่งเพราะได้มีการจัดเวทีชาวบ้านเพื่อการจัดทำระเบียบข้อบังคับ และมีชาวบ้านได้สมัครเป็นสมาชิก และยื่นความประสงค์ในการขอกู้เงินจากกองทุน และคณะกรรมการก็ได้จัดสรรเงินกู้ให้กับสมาชิกถูกลงไปได้โดยไม่มีปัญหาอะไร และการทำงานถือว่ามีความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ ในส่วนของการประชุมของคณะกรรมการและสมาชิกจะมีเป็นบางครั้งไม่สม่ำเสมอ และไม่มีการติดตามผู้กู้อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ที่ผ่านมามีการรับสมัครเพิ่ม มีการรับสมัครในครั้งเดียว

4.1.3 การมีการเรียนรู้เพื่อการพึ่งพาตนเอง พบว่า

สมาชิกได้มีการรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง รู้จักการทำไร่นา ส่วนผสม สมาชิกรู้จักและเข้าใจในเรื่องของการพึ่งพาตัวเอง โดยที่สมาชิกส่วนใหญ่แล้วจะมีอาชีพเพื่อสร้างรายได้ให้กับตัวเองและครอบครัว โดยที่มีครอบครัวที่ต้องคอยช่วยเหลือจากชาวบ้านด้วยกันน้อย

4.1.4 การสร้างภูมิคุ้มกันทางด้านเศรษฐกิจและสังคม พบว่า

สมาชิกมีความเข้าใจเกี่ยวกับเงินกองทุนหมู่บ้านว่าเป็นเงินที่ให้ยืมเพื่อเป็นทุนในการประกอบอาชีพ ไม่ใช่เงินที่ให้เปล่า และสมาชิกส่วนใหญ่มีความเข้าใจว่าเงินกองทุนหมู่บ้านต้องช่วยกันรักษาและไม่ให้มีการสูญเสียนี้อไป และลดการกู้หนี้ยืมเงินจากเงินกู้นอกระบบเพื่อมาลงทุนในการประกอบอาชีพทำให้ผู้กู้ลดค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียดอกเบี้ยในอัตราที่แพงให้กับนายทุนนอกระบบ

4.1.5 การมีศักยภาพและมีความเข้มแข็งชุมชนพบว่า

ศักยภาพเดิมของบริบทชุมชนในหมู่บ้านนั้นยังมีศักยภาพที่ไม่ค่อยเอื้ออำนวยในด้านต่าง ๆ เช่น สภาพของที่ดิน แหล่งน้ำ ป่าไม้ และอาชีพหลัก แต่ในการดำเนินงานยังมีศักยภาพของชุมชนในด้านต่างๆ เช่น มีทุนจากกองทุนหมู่บ้าน 1 ล้านบาท และมีทุนจากงบประมาณระดับเศรษฐกิจขององค์การบริหารส่วนตำบล และมีทุนจากการพัฒนาทางด้านอาชีพจากพัฒนาชุมชนอำเภอ ความเข้มแข็งในการทำกิจกรรมการขอกู้ยังไม่มีความเข้มแข็งเท่าที่ควร เพราะการทำกิจการของผู้มีส่วนใหญ่จะมีอาชีพทางการเกษตรที่ไม่สามารถกำหนดรายรับที่แน่นอนได้ และการทำอาชีพการเกษตรก็เป็นการลงทุนสูง ระยะเวลาตอบแทนนาน และผลตอบแทนเป็นดั่งเงินน้อย โดยเฉพาะในชุมชนยังไม่มีการพัฒนาในด้านอาชีพใหม่ ๆ ที่หลากหลายขึ้นส่วนใหญ่ยังยึดที่จะประกอบอาชีพทำไร่ทำนากันอยู่

4.2 ปัจจัยด้านบวกและด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุวัตถุประสงค์ พบว่า

4.2.1 ปัจจัยด้านบวก พบดังนี้

- ชาวบ้านให้ความร่วมมือในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านเป็นอย่างดี
- มีหน่วยงานจากทางราชการมาให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านแก่ชาวบ้านในการจัดตั้งกองทุน และการดำเนินงาน
- ได้มีการรวมกลุ่มองค์กรในการทำงานร่วมกันอยู่แล้วในชุมชน

4.2.2 ปัจจัยด้านลบที่ก่อให้เกิดปัญหา พบดังนี้

- การขาดความรู้ความชำนาญในการบริหารงานกองทุนของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
- ผู้กู้บางรายนำเงินที่กู้ได้ไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ และบางรายไม่รู้จักรับทำบัญชีรับรายจ่าย ทำให้เงินที่กู้มาได้มาลงทุนสูญเปล่าไปมาก
- การกำหนดให้ผู้กู้ชำระคืนเป็นรายปี เพราะบางรายไม่สามารถที่จะเก็บเงินก้อนเพื่อชำระคืนกองทุนได้
- การอนุมัติปล่อยเงินกู้ให้กับผู้กู้ทั้งหมดในวันเดียวกัน เพราะบางรายยังไม่มีความต้องการใช้เงินในวันที่ได้รับอนุมัติเงินกู้แต่กลัวจะเสียเปรียบผู้กู้รายอื่นหรือกลัวว่าเงินจะหมดจากกองทุนจึงต้องรับเงินกู้มาก่อน แต่พอได้รับมาแล้วบางรายยังไม่นำไปใช้หรือลงทุนทำกิจกรรมอะไร

4.3 การเกิดองค์กรเครือข่ายของการเรียนรู้ พบว่า

4.3.1 การมีเครือข่ายขององค์กรย่อยภายในชุมชน พบดังนี้

ไม่มีการรวมกลุ่มหรือองค์กรในการทำงานในการประกอบอาชีพเดียวกัน สมาชิกส่วนใหญ่จะทำงานในรูปแบบของครอบครัว

4.3.2 การมีองค์การภายนอกชุมชนที่เชื่อมโยงกับองค์กรในชุมชน พบดังนี้

มีการจัดตั้งโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ขึ้นในตำบลและมีสินค้าจากโครงการมาขายในชุมชนแต่ในชุมชนเองไม่มีการจัดตั้งโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ขึ้นเพื่อเชื่อมโยงกับองค์กรอื่นภายนอกชุมชน และไม่มีสินค้าภายในชุมชนเพื่อนำไปขายให้กับชุมชนอื่น

4.4 ความเข้มแข็งของชุมชน พบว่า

4.4.1 ความเข้มแข็งของชุมชนตามที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

กำหนด พบดังนี้

- ในชุมชนบ้านหนองสะแกมีความสามัคคีกันคืออยู่ในระดับหนึ่ง ไม่ค่อยมีปัญหากันหรือพบว่ามี การแบ่งพรรคแบ่งพวก ส่วนใหญ่จะมีชีวิตอยู่กับแบบปกติสุขในวิถีชีวิตแบบชนบท ถึงแม้บางครั้งการรวมกลุ่มในการทำงานไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร แต่ความไม่สำเร็จนั้น

ไม่ได้มาจากความขัดแย้งกันแต่ความไม่สำเร็งนั้นมาจากการไม่มีเวลาของสมาชิกและการขาดความรู้ความชำนาญในการทำงาน แต่ถ้าเป็นงานเพื่อส่วนรวมแล้ว เช่น การทำความสะอาดถนนภายในหมู่บ้าน การลอกเหมืองทางน้ำ การสร้างโรงเรียน ชาวบ้านหนองสะแกจะให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีที่จะออกมาทำงานร่วมกันอย่างไม่มีปัญหาและพร้อมเพียงกัน

- ความซื่อสัตย์ ภายในชุมชนบ้านหนองสะแก พบว่าในชุมชนมีความซื่อสัตย์กันดีไม่มีการคดโกงกัน หรือมีโจน ขโมยในชุมชน
- ในชุมชนมีการยกย่องคนทำความดี หรือให้การสนับสนุนคนที่ทำความดี
- ในชุมชนมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันดี จะคู่ได้จากการมีงานบุญ หรืองานศพ ชาวบ้านต่างก็ออกมาให้การช่วยเหลืองานของเพื่อนบ้านเป็นอย่างดี
- ในชุมชนไม่ค่อยมีโอกาสหาความรู้เพิ่มเติมทำไร เพราะต่างก็ต้องทำมาหากินจะไม่ค่อยมีเวลาที่จะมาหาความรู้เพิ่มเติมจากหน่วยงานที่มาให้ความรู้ ถึงแม้ว่าหน่วยงานจะออกมาให้คำแนะนำหรือมาให้ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ แต่ชาวบ้านส่วนใหญ่จะไม่ค่อยมีเวลาที่จะมารับความรู้ นั้น ถ้าจะมีก็เป็นชาวบ้านบางส่วนหรือส่วนน้อยเท่านั้นที่ยังพอมีเวลามารับความรู้จากหน่วยงานนั้น ๆ
- ครอบครัวในชุมชนบ้านหนองสะแกส่วนใหญ่มีอาชีพที่สามารถเลี้ยงครอบครัวได้ เป็นอาชีพที่ทำกันเกือบทุกครอบครัว คือ อาชีพทำไรทำนา ถึงแม้อาชีพนี้จะไม่ทำให้ชาวบ้านร่ำรวย แต่ชาวบ้านก็พอใจที่อาชีพนี้สามารถที่จะเลี้ยงครอบครัวให้อยู่ได้ แต่ถ้าปีไหนการทำไรทำนาไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรหรือ ได้ผลผลิตน้อย ชาวบ้านก็รู้จักที่จะออกไปทำงานรับจ้างหาเงินมาเสริมเพื่อเลี้ยงครอบครัวอีกทาง
- ครอบครัวในชุมชนมีความอบอุ่นอยู่ในระดับหนึ่ง ถึงแม้บางครอบครัวจะไม่อยู่กันพร้อมหน้าพร้อมตาเพราะต้องออกไปหารับจ้างในเมืองหลวง แต่เมื่อถึงเทศกาลสำคัญๆ เช่นสงกรานต์ ปีใหม่ ทุกคนก็กลับมาอยู่กับพร้อมหน้าพร้อมตาทำให้ชุมชนมีความอบอุ่นหรือมีความสุขได้
- ในชุมชนมีการรวมตัวตั้งกลุ่มองค์กร ซึ่งในปัจจุบันในชุมชนมีทั้งหมด 10 กลุ่ม
- ภายในชุมชนมีการรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกกันเป็นประจำ เมื่อมีเรื่องที่สำคัญเกี่ยวข้องกับส่วนรวม ชาวบ้านจะต้องเปิดเวทีประชาคมเสมอ และมีการลงมติกันโดยใช้เสียงข้างมาก

- ในชุมชนมีการช่วยเหลือเด็กและสตรี และกลุ่มผู้ด้อยโอกาส จะเห็นได้จากรวมกลุ่มทำอาหารเลี้ยงเด็กนักเรียนเป็นประจำ และในชุมชนยังมีกลุ่มของสตรีและแม่บ้านที่คอยทำงานเพื่อสตรีและแม่บ้านในชุมชน

- ที่ผ่านมามีผู้นำที่ชาวบ้านต่างก็ให้การยอมรับในเรื่องของความมีคุณธรรม และความยุติธรรม ถึงแม้ว่าจะมีคนบางกลุ่มที่ไม่ให้การยอมรับแต่คนกลุ่มนั้นก็ยังคงเป็นกลุ่มน้อยของชุมชน คนกลุ่มนั้นอาจจะไม่พอใจในเรื่องของตัวเอง แต่ในภาพรวมแล้วก็ยังถือว่าเป็นผู้นำที่ดีในสายตาของชาวบ้าน

- ในชุมชนเมื่อจะมีการทำงานหรือการวางแผนงานอะไรจะต้องได้รับความเห็นชอบจากสมาชิกในชุมชนก่อน ฉะนั้นแผนงานอะไรก็ตามที่เป็นแผนงานชุมชนสมาชิกในชุมชนต้องมีส่วนร่วมเสมอ

4.4.2 ความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชนในท้องถิ่น พบว่า

จากการที่ได้ลงไปปฏิบัติงานในพื้นที่ที่ได้รับผิดชอบมาระยะหนึ่ง และทำการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และการสังเกต ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชน พบว่า ภายในชุมชนบ้านหนองสะแกในเรื่องของความเข้มแข็งในด้านของตัวชีวิตต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาแล้ว ไม่ค่อยมีปัญหา ถ้ามองในภาพรวมของหมู่บ้านแล้ว หมู่บ้านนี้มีความเข้มแข็งดี มีความสามัคคีกัน มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีผู้นำที่ชาวบ้านให้ความเคารพนับถือ ไว้วางใจในการปฏิบัติงานต่าง ๆ การทำงานร่วมกันเพื่อส่วนรวมก็ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ถ้าในชุมชนนี้จะมีปัญหาที่มีปัญหาในเรื่องของบริบทชุมชนที่ไม่เอื้ออำนวยให้การสร้างอาชีพ และความรู้และการศึกษา เพราะมีผู้ที่จบการศึกษาในระดับสูง ๆ น้อย ถ้าจบในระดับสูงก็จะออกไปทำงานนอกหมู่บ้าน ไม่มีใครที่จะเข้ามาทำงานเพื่อหมู่บ้านกันอย่างจริงจัง

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

เนื้อหาของบทนี้เป็นการนำเสนอผลสรุป การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะจากผู้ทำสารนิพนธ์ที่ได้ลงไปปฏิบัติงานในพื้นที่และจากการนำเสนอผลการประเมินต่าง ๆ มาแล้ว ในบทที่ 1 – 4 ของรายงานสารนิพนธ์ฉบับนี้ ซึ่งในบทนี้ผู้ทำสารนิพนธ์ได้แบ่งเป็น 2 หัวข้อย่อย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. สรุปและอภิปรายผล

จากการติดตามผลการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านบ้านหนองสะแกสามารถสรุปได้ดังนี้

1.1 สรุปบริบทชุมชน

บริบทชุมชนหรือสภาพแวดล้อมของหมู่บ้านหนองสะแกถ้ามองโดยภาพรวมแล้วถือว่ายังไม่มีความพร้อมในเรื่องของทุนด้านทรัพยากรทางกายภาพ และทุนทางปัญญา แต่ในชุมชนก็ยังมีทุนด้านการเงิน และความเข้มแข็งของชาวบ้านจึงทำให้ชุมชนมีแนวโน้มที่จะพัฒนาและทำให้หมู่บ้านมีความเจริญในด้านอื่น ๆ ได้

1.2 สรุประบบการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน

ความสามารถในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านบ้านหนองสะแกถือว่ามีความสามารถในการบริหารจัดการได้ดีในระดับหนึ่ง คือที่ผ่านมามีการรับสมาชิก และปล่อยเงินกู้ให้กับสมาชิกโดยการจัดสรรเงินกองทุน ด้วยความโปร่งใส ยุติธรรม และยังมีเงินอีกเหลืออีกจำนวนหนึ่งซึ่งถ้าในปีต่อไปกรรมการมีความเข้าใจมากขึ้นก็ยิ่งจะทำให้มีการปล่อยกู้ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ทางรัฐบาลตั้งไว้คือนำเงิน 1 ล้านบาทไปใช้ในหมู่บ้านให้เกิดประโยชน์มากที่สุดและจะสามารถช่วยสร้างหมู่บ้านให้มีความเข้มแข็งประชาชนมีรายได้เพิ่มมากขึ้น แต่ในขั้นของการดำเนินงานต่อไปเช่นการทำบัญชีหรือการติดตามผลของสมาชิกที่กู้เงินไปยังไม่มีการทำงานที่เป็นระบบและไม่มี การติดตามผล

1.3 สรุปการดำเนินกิจการของผู้กู้แต่ละราย

ผู้กู้ส่วนใหญ่ได้นำเงินที่กู้จากกองทุนหมู่บ้านไปใช้ในการดำเนินกิจการตามที่ตัวเองเขียนคำขอกู้ แต่ก็มีบางส่วนที่ได้นำเงินจากการกู้ไปใช้หนี้สินที่ต้องเสียดอกเบี้ยแพง จึงทำให้เงินจากกองทุนหมู่บ้านนี้มีประโยชน์สำหรับชาวบ้านมากพอสมควร สามารถที่จะช่วยเหลือให้ชาวบ้านมีทุนในการประกอบอาชีพ และลดค่าใช้จ่ายในการที่เสียดอกเบี้ยในอัตราที่แพงให้กับเจ้าหนี้ยาทุนนอกระบบ

2. ข้อเสนอแนะ

2.1 ข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

2.1.1 สำหรับเงิน 1 ล้านบาทหมู่บ้านใดมีประชากรน้อยก็จะเพียงพอ แต่ถ้าหมู่บ้านใดมีความหนาแน่นของประชากรก็ยังเป็นปัญหา ซึ่งส่งผลกระทบต่อการทำงานของกรรมการด้วย

2.1.2 การคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ย ในระยะเวลาจาก 1 ปี ให้เป็น 2 ปี เพื่อให้สมาชิกได้มีระยะเวลาในการดำเนินกิจการและได้ผลตอบแทน กำไร ในระยะเวลาที่เหมาะสม เพราะการประกอบกิจการบางอย่าง ไม่สามารถเห็นผลตอบแทนได้ภายใน 1 ปี

2.2 ข้อเสนอแนะการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านบ้านหนองสะแก

2.2.1 การกำหนดให้ผู้กู้คืนชำระงวดเป็นรายปีเหมือนกันทั้งหมด และมีการปล่อยกู้ให้กับผู้ในวันเดียวกัน การบริหารจัดการในลักษณะนี้อาจจะมีปัญหาสำหรับผู้กู้เงินไปไม่สามารถที่จะเก็บเงินก้อนเพื่อมาชำระคืนได้ในงวดหนึ่งปี เช่นผู้กู้ที่กู้เงินไปลงทุนในการค้าขาย การบริหารจัดการควรจะให้ผู้กู้ มีการแบ่งชำระงวดเป็นรายเดือน เพราะเป็นวิธีที่จะช่วยให้ผู้กู้ไม่ต้องแบกรับภาระมากในการเก็บเงินก้อนเพื่อมาชำระคืนกองทุนได้ และการปล่อยเงินให้กับผู้ในวันเดียวกัน การบริหารจัดการในลักษณะนี้อาจจะมีปัญหาได้กับผู้ที่ยังไม่มีความจำเป็นที่จะใช้เงินในขณะนั้น แต่จำเป็นที่จะต้องรับเงินกู้ไว้ก่อนเพราะกลัวว่าเงินกองทุนจะหมดเสียก่อน เมื่อผู้กู้ได้เงินมาบางรายก็ยังไม่นำเงินที่กู้ได้ไปลงทุนหรือไปดำเนินกิจการอะไร คงค้างไว้ในบัญชีอย่างเดิม ทำให้เงินกองทุนไม่เงินไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุนที่ว่าให้เป็นเงินหมุนเวียนในหมู่บ้าน และทำให้ผู้ที่เดือดร้อนหรือต้องการเงินเพื่อไปลงทุนจริงต้องได้รับการจัดสรรเงินในจำนวนที่จำกัด

2.2.2 การบริหารจัดการเนื่องจากเป็นโครงการใหม่ อนุกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดูแลให้ความรู้แก่คณะกรรมการกองทุน ควรเป็นไปอย่างต่อเนื่อง พร้อมติดตามผลการปฏิบัติงานให้การทำงานเป็นไปตามระบบเวลาที่กำหนด จนกว่าคณะกรรมการจะสามารถปฏิบัติงานได้โดยไม่ต้องมีการควบคุมดูแล

2.2.3 การประชาสัมพันธ์ทั้งจากภาครัฐบาล เอกชน องค์กรต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ต้องให้ความรู้ ความเข้าใจอย่างต่อเนื่อง เพราะเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยกระตุ้นการทำงานของคณะกรรมการ

2.3 ข้อเสนอแนะนำเงินกู้ไปพัฒนากิจการอาชีพของสมาชิกกองทุน

2.2.1 ควรจะมีการรวมกลุ่มของสมาชิกในการนำเงินกู้ไปดำเนินกิจกรรมในด้านอาชีพบ้าง ที่ผ่านมามีสมาชิกของกองทุนบ้านหนองสะแกจะกู้เงินไปเพื่อดำเนินกิจกรรมด้านอาชีพที่มีการดำเนินงานเฉพาะในครอบครัว ถ้าผู้กู้มีการรวมกลุ่มกันในการทำงานอาจจะทำให้ผู้กู้ได้มีการ

ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ช่วยกันแก้ปัญหาในการทำงาน และทำให้กองทุนหมู่บ้านเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ด้วย

2.2.2 ผู้กู้เงินไปไม่จำเป็นที่จะต้องนำเงินก้อนนั้นไปลงทุนเพื่อประกอบอาชีพหลักเท่านั้น ยังมีอาชีพที่หลากหลาย ที่สามารถดำเนินกิจกรรมได้ แต่ถ้าผู้กู้เงินยังนำเงินไปลงทุนในการดำเนินกิจกรรมในด้านอาชีพเดิม ๆ อยู่ จะทำให้การพัฒนาในด้านอาชีพของหมู่บ้านไม่เกิดขึ้น ควรจะมีการนำเงินกู้ไปลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพในด้านอื่นบ้าง

2.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการค้นคว้าวิจัยต่อไปเพิ่มเติม

การศึกษาวิจัยเพิ่มเติม ควรจัดให้คณะกรรมการร่วมกับคณะกรรมการหมู่บ้าน พร้อมกับประชาชนในหมู่บ้านร่วมมือกันเหมือนกับตอนจัดตั้งกองทุน ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล(ประชาคม)ถึงผลดี ผลเสีย และผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เสนอปัญหา วิธีการแก้ปัญหาของกองทุนหมู่บ้าน โดยให้ชาวบ้านเป็นผู้ประเมิน และเมื่อมีขั้นตอนใดในระเบียบกองทุนหมู่บ้านที่ไม่สามารถปฏิบัติงานได้ หรือปฏิบัติงานแล้วไม่ทำให้เกิดความคล่องตัวก็ให้ร่วมกันแก้ไขให้สามารถปฏิบัติงานได้ และจะเป็นวิธีหนึ่งที่จะทำให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะส่งผลให้กองทุนเกิดความเข้มแข็ง และตรงตามนโยบายของรัฐบาล

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

บรรณานุกรม

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ว่าด้วย และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 . กรุงเทพฯ : บริษัท สหพัฒนาการพิมพ์ จำกัด.

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544. คู่มือการดำเนินงานสำหรับ คณะอนุกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัดและ อำเภอเพื่อเตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุน หมู่บ้านและชุมชนเมือง

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. คู่มือสำหรับประชาชน เพื่อเตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ กุรุสภา ลาดพร้าว

สำนักมาตรฐานการศึกษา สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักมาตรฐาน อุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย. (2545). ชุดวิชาการประเมินเพื่อพัฒนา. ทิศน์ทอง.

สำนักมาตรฐานการศึกษา สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักมาตรฐาน อุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย. (2545). ชุดวิชาการวิจัยชุมชน. นนทบุรี : เอส.อาร์. พรินติ้ง.